

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA MANAGEMENTU

Získávání dodatečných finančních zdrojů pro požární sport

Obtaining Additional Financial Resources for the Fire Sport

Student: Vendula Špačková
Vedoucí bakalářské práce: doc. RNDr. Durdová Irena, Ph.D

Ostrava 2012

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra managementu

Zadání bakalářské práce

Student: **Vendula Špačková**
Studijní program: B6208 Ekonomika a management.
Studijní obor: 6208R101 Sportovní management
Téma: **Získávání dodatečných finančních zdrojů pro požární sport**
Obtaining Additional Financial Resources for the Fire Sport

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
 2. Teoretické vymezení pojmů
 3. Vlastní výzkumné šetření na Šumpersku
 4. Shrnutí výsledků šetření
 5. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

DURDOVÁ, Irena. *Sociální, ekonomické a etické aspekty současného sportovního prostředí*. Ostrava: VŠB-TU Ostrava, 2011. ISBN 978-80-248-2439-0.
KOTLER, Philip a Kevin Lane KELLER. *Marketing management*. Praha: Grada, 2007. ISBN 978-80-247-1359-5.
SYNEK, Miloslav et al. *Manažerská ekonomika*. Praha: Grada, 2007. ISBN 978-80-247-1992-4.

Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí bakalářské práce: **doc. RNDr. Irena Durdová, Ph.D.**

Datum zadání: 25.11.2011

Datum odevzdání: 11.05.2012

Ing. Petra Horváthová, Ph.D.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem celou práci, včetně všech příloh, vypracovala samostatně. Přílohy č. 1, 2 a 3 dané mi k dispozici, jsem samostatně doplnila.

V Ostravě dne 11. května 2012

.....
Vendula Špačková

Děkuji vedoucí doc. RNDr. Ireně Durdové, Ph.D za vstřícnost a cenné rady, které mi poskytla během zpracování bakalářské práce.

OBSAH

1 ÚVOD	5
2 TEORETICKÉ VYMEZENÍ POJMŮ	6
2.1 Sport.....	6
2.2 Právní formy sportovních klubů	6
2.2.1 Občanské sdružení.....	7
2.2.2 Společnost s ručením omezeným	10
2.2.3 Akciová společnost	10
2.3 Srovnání podnikatelské organizace s nestátní neziskovou organizací	11
2.4 Získávání finančních zdrojů ve sportu.....	12
2.4.1 Příjmy a výdaje.....	12
2.4.2 Možnosti získávání finančních zdrojů ve sportu.....	13
2.5 Požární sport	17
2.5.1 Historie	18
2.5.2 Současnost.....	18
2.5.3 Soutěžní kategorie a disciplíny	19
2.6 Sbor dobrovolných hasičů	20
2.6.1 Orgány sboru dobrovolných hasičů.....	20
2.6.2 Členské příspěvky	21
2.6.3 Výdaje sboru dobrovolných hasičů na požární sport	21
2.6.4 Dotace.....	22
2.7 Použité metody výzkumného šetření	22
2.7.1 Metoda dotazování	23
2.7.2 Marketingová metoda.....	24
3 VLASTNÍ VÝZKUMNÉ ŠETŘENÍ NA ŠUMPERSKU	26
3.1 Finanční náročnost požárního sportu.....	26

3.2	Příjmy a výdaje Sboru dobrovolných hasičů Hrabová	28
3.2.1	Příjmy	28
3.2.2	Výdaje	29
3.2.3	Výsledek hospodaření	29
3.3	Dotazníkové šetření mezi sbory dobrovolných hasičů	31
3.4	Rozhovory s hlavními představiteli sledovaných sborů	40
3.5	SWOT analýza sestavená pro Sbor dobrovolných hasičů Hrabová	42
4	SHRNUTÍ VÝSLEDKŮ ŠETŘENÍ	46
5	ZÁVĚR	48
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	49
	SEZNAM ZKRATEK	52
	Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce	
	Seznam příloh	
	Přílohy	

1 ÚVOD

Sport se stává fenoménem současnosti a jeho společenský a ekonomický význam roste. Převážná většina populace žije aktivním sportovním životem nebo se sportu věnuje pasivně - jako diváci. Vznikají nové druhy sportů a budují se nová sportovní zařízení.

Podstatou každé sportovní organizace je finanční zajištění chodu a zvláště soutěže. U neziskových organizací, které nebyly založeny za účelem dosahování zisku, jsou možnosti získání financí odlišné od obchodních společností, jejichž hlavní příjmy plynou z podnikatelské činnosti. Můj vlastní zájem o požární sport pramení ze sedmiletého působení u Sboru dobrovolných hasičů Hrabová a také z účasti v soutěži.

Cílem práce je poukázat na možnosti financování požárního sportu. Požárního sportu se zúčastňují sbory dobrovolných hasičů, jejichž právní forma nestátní neziskové organizace je občanské sdružení.

Potřebné informace jsem získala z vlastního výzkumného šetření v šumperském okrese Olomouckého kraje. Metodami a technikami byla metoda dotazování, prostřednictvím dotazníku a rozhovoru, a SWOT analýza.

Bakalářská práce je rozdělena do dvou částí a to teoretické a praktické. V teoretické části se zabývám vymezením odborných pojmů. Těžištěm práce se stává třetí kapitola, ve které je popsáno vlastní výzkumné šetření mezi jednotlivými sbory dobrovolných hasičů na Šumpersku. V této kapitole jsem se také pokusila poukázat na finanční náročnost požárního sportu a zajímaly mě roční příjmy a výdaje Sboru dobrovolných hasičů Hrabová. Celkové shrnutí výsledků šetření provádím ve čtvrté kapitole.

Tato bakalářská práce má vytipovat některé možnosti financování požárního sportu, nastínit nejvyužívanější zdroje financování a případně upozornit na další možnosti finančních toků do organizací zabývajících se tímto sportem.

2 TEORETICKÉ VYMEZENÍ POJMŮ

2.1 Sport

Existuje hned několik všeobecných definic sportu. Dle mého názoru se všechny navzájem doplňují a utváří konečné vysvětlení tohoto pojmu.

Sport dle zákona č. 115/2001 Sb. o podpoře sportu představuje: „všechny formy tělesné činnosti, které prostřednictvím organizované i neorganizované účasti si kladou za cíl harmonický rozvoj tělesné i psychické kondice, upevňování zdraví a dosahování sportovních výkonů v soutěžích všech úrovní.“

Jak uvádí Durdová (2011), sport můžeme členit na:

- ✓ **rekreační** - prováděn ve volném čase a to dobrovolně s cílem relaxace,
- ✓ **výkonnostní** - podávání výkonů v soutěžích, sport není profesí,
- ✓ **vrcholový** - snaha o dosažení maximálního výkonu, stává se hlavní profesí sportovce.

2.2 Právní formy sportovních klubů

Sportovní kluby volí nejčastěji mezi organizační strukturou **obchodních společností**, které upravuje obchodní zákoník nebo neziskovou organizací **občanského sdružení** dle zákona o sdružování občanů. Rozhodujícím faktorem je především naplnění cílů a poslání dané organizace.

Dalšími právními formami sportovních organizací mohou být:

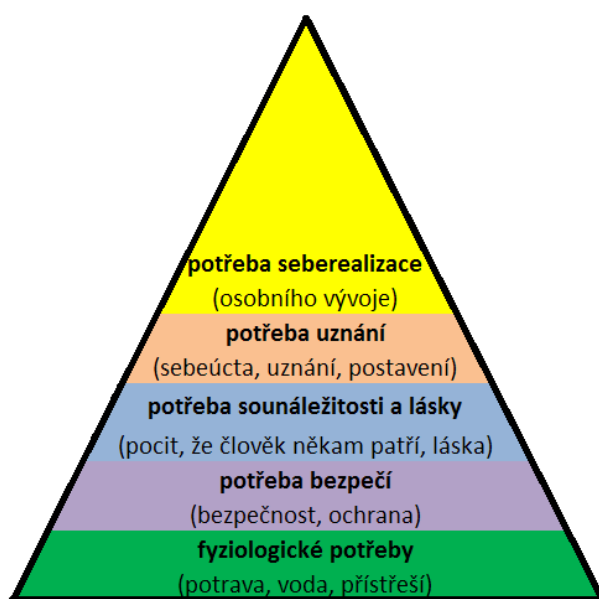
- ✓ družstvo,
- ✓ obecně prospěšné společnosti,
- ✓ zájmová sdružení právnických osob,
- ✓ nadace a nadační fondy,
- ✓ rozpočtové nebo příspěvkové organizace.

2.2.1 Občanské sdružení

Nejrozšířenější právní formou sportovních klubů v ČR je právě občanské sdružení. Občanským sdružením se rozumí samostatná právnická osoba, jejíž forma nestátní neziskové organizace (NNO) je využívána pro činnost sportovních klubů, zájmových sdružení a dalších především díky své flexibilitě právní úpravy vzniku a fungování (Kočí, 2009). Jedná se o sdružení jak fyzických tak právnických osob, které je zakládáno za účelem **realizace společného zájmu** (Boukal, 2007). Dle Zákona 83/1990 o sdružování občanů mají občané právo svobodně se sdružovat. Keegan (1990, s. 3) říká: „Neziskové organizace existují proto, aby reagovaly na potřeby nebo řešily konkrétní problém.“

Kotler (2007, s. 62) uvádí: „Lidé potřebují k přežití potravu, vzduch, vodu, ošacení a přístřeší. Cítí rovněž silnou potřebu relaxace, rekreace, vzdělání a zábavy.“ Začlenění se do určité skupiny lidí, jako je občanské sdružení, může být jednou z **individuálních potřeb člověka**. Hovoříme o potřebě sounáležitosti – pocitu, že člověk někam patří. Samotnému začlenění se do společnosti říkáme **socializace**, kdy se člověk stává součástí různých sociálních skupin (Durdová, 2011). Občanské sdružení lze chápat jako **sociální skupinu** lidí se společnými zájmy a cíli. Hierarchii potřeb znázorňuje obr. 2.1.

Obr. 2.1 Maslowova pyramida hierarchie potřeb

ZDROJ: Vlastní zpracování dle Kotlera (2007)

a) Vznik

Ke vzniku občanského sdružení není potřeba povolení státního orgánu, ale je založeno na základě **registrace** na Ministerstvu vnitra (MV). Návrh na registraci podávají nejméně tři občané, přičemž alespoň jeden musí být starší 18 let a tyto osoby jsou také členy přípravného výboru. (Kočí, 2009)

Novotný (2004) uvádí, že **žádost** občanského sdružení na registraci by měla obsahovat:

- ✓ název a sídlo sdružení,
- ✓ cíle činnosti,
- ✓ údaje o členech přípravného výboru,
- ✓ určení zmocněnce oprávněného k jednání,
- ✓ podpisy členů přípravného výboru.

b) Stanovy

Stanovy občanského sdružení jsou základním dokumentem, kterým se sdružení musí řídit. Stanovy musí obsahovat:

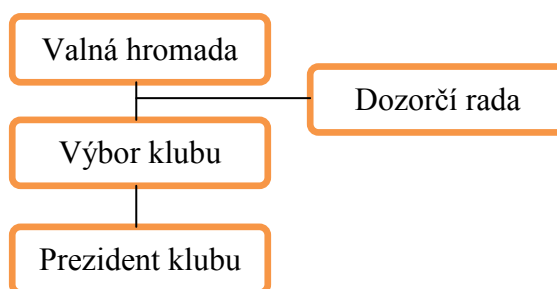
- ✓ název sdružení,
- ✓ sídlo sdružení,
- ✓ cíl činnosti sdružení,
- ✓ orgány sdružení,
- ✓ ustanovení o organizačních jednotkách,
- ✓ zásady hospodaření sdružení (Kočí, 2009).

c) Orgány sdružení

Úprava orgánů je ponechána na vůli sdružení. Většina sdružení napodobují organizační struktury obchodních společností (s. r. o.) a ustavují valnou hromadu členů, dozorčí radu a jednatele. Dále vytváří sdružení i jiné orgány, ale ve stanovách musí být určen způsob ustanovení těchto orgánů. (Kočí, 2009)

Organizační strukturu občanského sdružení znázorňuje obr. 2.2.

Obr. 2.2 Obecné schéma občanského sdružení

ZDROJ: Vlastní zpracování dle Durdové (2012)

d) Rozpočet

Veškeré hospodaření s majetkem se řídí rozpočtem, který vychází z poslání daného sdružení. Rozpočet se sestavuje na jeden rok výkonným orgánem a poté ho schvaluje rozhodovací orgán. Jedná se tedy o plán do budoucnosti a závaznou směrnicí pro hospodaření.¹

e) Účetnictví a daně

Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů stanovuje poplatníkům, kteří nejsou založeni za účelem podnikání vést účetnictví tak, aby ke dni účetní závěrky byly vedeny odděleně příjmy, které jsou předmětem daně, od příjmů, které předmětem daně nejsou nebo jsou osvobozeny. Předmětem daně jsou příjmy z reklam, z členských příspěvků a příjmy z nájemného. Členské příspěvky jsou ovšem tímto zákonem osvobozeny od daně. Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví ukládá občanským sdružením možnost účtovat ve **zjednodušeném rozsahu** a tímto vést knihu závazků a pohledávek a peněžní deník.

Veškerý **majetek**, ke kterému má občanské sdružení vlastnické právo, je ve vlastnictví právnické osoby, nikoli však ve vlastnictví jednotlivých členů. Tento majetek musí být evidován a inventarizován pomocí dokladů, které musí být uschovávány způsobem určeným právními předpisy.²

¹ Dostupné z: http://www.dh.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=312&Itemid=71.

² Dostupné z: http://www.dh.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=312&Itemid=71.

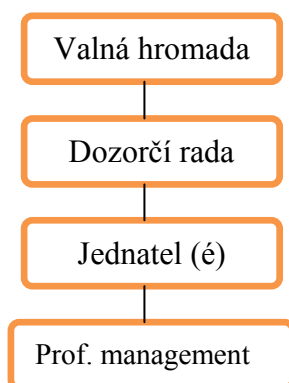
2.2.2 Společnost s ručením omezeným

Obchodní zákoník definuje tuto organizační strukturu jako společnost, která může být založena jednou osobou a stanovuje minimální výši základního kapitálu, který je vytvořen jednotlivými vklady společníků, kteří za závazky společnosti ručí do doby, než dojde ke splacení vkladu a zapsání do obchodního rejstříku. Organizační strukturu společnosti s ručením omezeným znázorňuje obr. 2.3.

Dle Durdové (2012), organizační strukturu s. r. o. tvoří:

- ✓ valná hromada - nejvyšší rozhodovací orgán společnosti,
- ✓ dozorčí rada - dohlíží na činnost a podává zprávy valné hromadě,
- ✓ jednatel - statutární orgán společnosti,
- ✓ profesní management.

Obr. 2.3 Obecné schéma s. r. o.

ZDROJ: Vlastní zpracování dle Durdové (2012)

2.2.3 Akciová společnost

Obchodní zákoník říká: „Akciovou společností je společnost, jejíž základní kapitál je rozvržen na určitý počet akcií o určité jmenovité hodnotě. Společnost odpovídá za porušení svých závazků celým svým majetkem. Akcionář neručí za závazky společnosti.“

Organizační strukturu akciové společnosti znázorňuje obr. 2.4 a dle Durdové (2012) ji tvoří:

- ✓ valná hromada - nejvyšší rozhodovací orgán společnosti,
- ✓ dozorčí rada - dohlíží na činnost a podává zprávy valné hromadě,

- ✓ představenstvo - statutární orgán společnosti,
- ✓ vrcholový management.

Obr. 2.4 Obecné schéma a. s.

ZDROJ: Vlastní zpracování dle Durdové (2012)

2.3 Srovnání podnikatelské organizace s nestátní neziskovou organizací

Prioritou **obchodních společností** je dosahování zisku. Při jejich činnosti dochází ke spotřebě nebo opotřebení majetku, nákupu služeb od dodavatelů, vzniku závazku vůči zaměstnancům a podobně. Jedná se o **náklady** - spotřebu hodnot, které představují vstupy do hospodářského procesu. Výsledky hospodářské činnosti představují **výnosy** neboli výstupy hospodářského procesu. Rozdíl výnosů a nákladů představuje **hospodářský výsledek**, kterým může být zisk nebo ztráta. (Švarcová, 2007)

V **neziskových organizacích** není prioritou tvorba zisku, ale dosahování cílů, za jejichž účelem byly zakládány. Nemohou být zakládány za účelem dosahování zisku. Občanská sdružení mají možnost za jistých podmínek podnikat. Pro vykonávání podnikatelské činnosti musí získat **živnostenský list** (Durdová, 2011). U těchto organizací je třeba odlišit **hospodářský výsledek**, kterým může být účetní zisk nebo ztráta, a reálné **peněžní toky** (cash flow). Účetně se mohou neziskové organizace nacházet ve ztrátě, například vlivem odpisů, ale cash flow musí být vždy vyrovnané.

Srovnání podnikatelských subjektů s nestátní neziskovou organizací podle priorit, využívání zisku a odpovědnosti managementu podrobněji popisuje tab. 2.5.

Tab. 2.5 Srovnání podnikatelské organizace s NNO

	Podnikatelská organizace	NNO
Priority	1. zisk, kladné cash flow 2. poslání, hodnoty	1. poslání, hodnoty 2. minimalizace ztráty, zisk, vyrovnaný peněžní rozpočet
Využití zisku a cash flow	přerozdělení mezi majitele či akcionáře, částečně reinvestice, někdy dobročinnost	reinvestování do činností, které naplňují poslání NNO
Odpovědnost managementu	především majitelé či akcionáři	členové NNO včetně širší veřejnosti.

ZDROJ: Vlastní zpracování dle Boukala (2007)

2.4 Získávání finančních zdrojů ve sportu

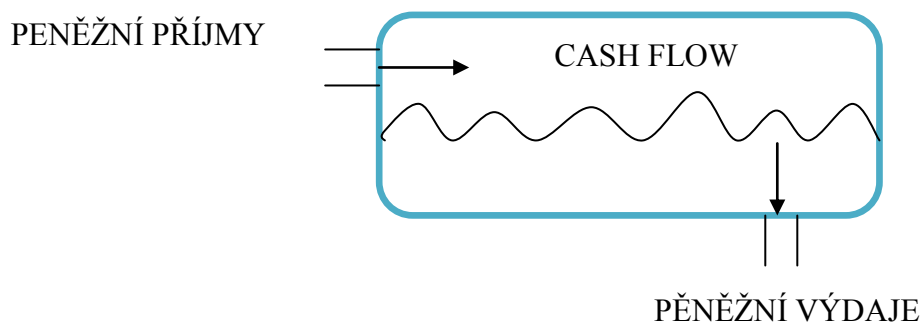
Činnost sportovní organizace má dvě stránky – věcnou (hmotnou, majetkovou) a peněžní (finanční). Veškerá aktivita musí být zabezpečená právě **finančními zdroji** neboli penězi. Tok peněz má formu plateb – příjmů a výdajů. (Synek, 2007)

2.4.1 Příjmy a výdaje

Aby mohla sportovní organizace vůbec vykonávat svojí činnost, musí si v první řadě zajistit dostatek **příjmů** (majetku). Využití finančních prostředků (**výdaje**) vždy musí odpovídat jejímu poslání. Peněžní příjmy a výdaje představují trvalý peněžní tok (cash flow) a zachycuje ho obr. 2.6. (Synek, 2007)

K evidenci příjmů a výdajů slouží peněžní deník, který zároveň poskytuje informace o zůstatku peněžních prostředků v hotovosti a u peněžního ústavu.

Obr. 2.6 Cash flow

ZDROJ: Vlastní zpracování dle Synka (2007)

2.4.2 Možnosti získávání finančních zdrojů ve sportu

Synek (2007, s. 320) říká: „Získání (obstarání) finančních zdrojů, obecněji kapitálu ve všech jeho formách, a jejich použití k obstarání potřebných statků a k úhradě výdajů na činnost podniku označujeme jako **financování**.“

Jak tvrdí Synek (2007), úkolem financování je:

- ✓ získat kapitál,
- ✓ rozhodovat o umístění kapitálu,
- ✓ rozhodovat o rozdělení zisku.

V současnosti je hlavním úkolem občanského sdružení zajistit si dostatek finančních prostředků, které pro svoji sportovní činnost potřebuje. Existuje několik zdrojů odkud tyto prostředky získat.

a) Podnikatelská činnost

Obchodní zákoník vymezuje podnikání jako: „soustavnou činnost prováděnou samostatně podnikatelem vlastním jménem a na vlastní odpovědnost za účelem dosažení zisku.“ Výnosy, které plynou sdružení z podnikatelské činnosti, se stávají majetkem sdružení.

Nejčastějšími typy podnikatelské činnosti ve sportu jsou:

- ✓ reklamní služby,
- ✓ pronájmy, nájemní smlouvy,

- ✓ prodej občerstvení,
- ✓ pořádání akcí zábavného charakteru,
- ✓ prodej sportovního zboží a služeb (Durdová, 2005).

b) Členské příspěvky

Členské příspěvky jsou vybírány od členů sdružení jako jakási podmínka členství. Jsou placeny každoročně a proto je tento zdroj **stabilní** a **pravidelný**, ale určitě to není hlavní zdroj, protože výše členského příspěvku není tak vysoká, aby alespoň z části pokryla výdaje, které jsou se sportem úzce spojeny. Novotný (2004, s. 114) říká: „Vybírání členských příspěvku s sebou nenese téměř žádné riziko a není ani náročné na čas, který by pak chyběl pro realizaci poslání.“

c) Výnosy z vlastní výdělečné činnosti = samofinancování³

Samofinancování se stává velmi důležitým zdrojem financování. Tento zdroj ovšem vyžaduje dobrovolnou práci svých členů sdružení a je časově náročný. Úzce souvisí s podnikáním.

Samofinancování má své výhody i nevýhody:

- + může výrazně zvýšit objem finančních prostředků,
- + může pozitivně zviditelnit,
- + může překlenout období nedostatku finančních prostředků (dotace a granty jsou krátkodobé zdroje financování),
- není jednoduché,
- je rizikové (ztráta peněz i dobrého jména),
- nemá žádný přesný návod,
- může otevřít skryté rozdíly a rozpory mezi členy,
- není to cesta k rychlému získání finančních prostředků (Boukal, 2007).

³ Rozdílnost podnikatelské činnosti a samofinancování uvádí Boukal Petr ve své knize: *Ekonomika a financování neziskových organizací*.

d) Sponzoring

Sponzoringem je myšlen partnerský vztah mezi hospodářstvím a sportem prostřednictvím něhož dochází k **dosahování cílů** obou stran díky vzájemné spolupráci (Durdová, 2012).

Formy sponzoringu mohou být:

- ✓ sponzorování jednotlivců,
- ✓ sponzorování týmů,
- ✓ sponzorování sportovních akcí,
- ✓ sponzorování sportovních klubů (Durdová, 2012).

Typy sponzoringu podle podílů sponzora jsou:

- ✓ exkluzivní sponzorování - jeden oficiální sponzor,
- ✓ hlavní sponzor a vedlejší sponzor,
- ✓ kooperační sponzorování - více sponzorů (Durdová, 2012).

V současnosti je sponzoring považován za velice **významný zdroj**, ale není vždy jednoduché sponzora získat. Sponzor může poskytnout jak finanční prostředky, tak i své zboží a služby na základě smlouvy o reklamě.

e) Dotace z veřejných rozpočtů

Dotacemi se rozumí peněžní prostředky z veřejných rozpočtů, které jsou poskytované na základě žádosti právnickým nebo fyzickým osobám na konkrétní stanovený účel.

Veřejným rozpočtem se rozumí:

- ✓ státní rozpočet,
- ✓ rozpočet kraje,
- ✓ rozpočet města nebo obce.

O poskytnutí dotací z rozpočtu kraje rozhoduje Rada kraje na jeden kalendářní rok. Pro sportovní organizace se dotace z rozpočtu města nebo obce mohou stát velmi důležitým zdrojem, o kterém rozhoduje zastupitelstvo. (Durdová, 2005)

f) Dárcovství, dědění

Dary jsou jistě jednou z **nejčastějších** forem získávání finančních zdrojů pro neziskové organizace. Dárci oproti sponzorům nepožadují za poskytnutí daru protislužbu.

Dárci mohou být:

- ✓ podnikatelé fyzické osoby,
- ✓ obchodní společnosti (právníkové osoby),
- ✓ individuální dárci - tedy občané,

nebo:

- ✓ zahraniční,
- ✓ tuzemští.

S dary i dědictvím bohužel úzce souvisí také jejich **zdanění**, které řeší zákon č. 357/1992 Sb. Poplatníkem daně darovací je příjemce daru tedy nabyvatel. Předmětem daně darovací je bezúplatné nabytí nemovitého nebo movitého majetku (Frič, 2001). Poplatníkem daně dědické je dědic, který nabyl dědictví ze závěti nebo ze zákona. Tento zákon také řeší osvobození od daně.

g) Nepřímé formy

Mezi hlavní nepřímé formy patří především různá daňová zvýhodnění oproti podnikatelským subjektům, která neziskovým organizacím přiznává zákon č. 586/1992 Sb. o daních z příjmů. Tato zvýhodnění jsou ve formě vynětí z předmětu daně, osvobození od daně nebo možnosti základ daně snížit. Aby však mohly být příjmy vyňaty z předmětu daně, musí být tato činnost uvedena ve stanovách a zároveň musí být náklady na dosažení vyšší než příjmy z této činnosti. (Frič, 2001)

h) Investiční výnosy

Jedná se o výnosy, které jsou úzce spojeny s vlastnictvím aktiva neboli majetku. Majetek může být hmotný, nehmotný a finanční. Takto si sdružení mohou vydělávat svým vlastním kapitálem a dalšími aktivy prostřednictvím investování na finančním trhu. Samozřejmě očekávaný výnos nemusí být vždy takový, jaký očekáváme. Velkou úlohu zde hraje možná

rizika investování. Novotný (2004, s. 116) uvádí: „Velmi rizikové je investování do akcií, investování do podílových fondů je rizikové o něco méně, vždy je však vhodné volit za partnery velké zavedené instituce s dobrými referencemi.“

i) Příjmy z fondů Evropské unie

Tuto možnost získání finančních prostředků bylo možné využít v rámci ČR po jejím vstupu do Evropské unie (EU). Podmínkou pro čerpání z fondů je třeba vypracovat kvalitní projekt se zaměřením, které unie podporuje (Durdová, 2005).

2.5 Požární sport

Požární sport (PS) je jeden z mnoha druhů sportů, provozovaných u nás v ČR. Je spojen s jednotkami požární ochrany, především se sbory dobrovolných hasičů. Právě členové sborů dobrovolných hasičů tento sport provozují. Téměř v každé vesnici, obci či městě v dnešní době fungují ať už profesionální či dobrovolní hasiči, jejichž úkolem je především ochránit majetek obyvatel před přírodními živly a katastrofami.

Tento sport je jakousi simulací skutečného zásahu, který si klade za hlavní cíl zvýšit jednotlivé složky pohybových schopností (síla, rychlost, vytrvalost, obratnost a pohyblivost) a fyzickou zdatnost. Pravidla požárního sportu vydává MV – Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky (GŘ HZS ČR).

Požární sport je:

- ✓ především **kolektivní** sport, může být ale také **individuální** v soutěži jednotlivců,
- ✓ **rychlostní** sport, neboť konečné pořadí je závislé na rychlosti provedení úkonu,
- ✓ sport spojený s **použitím náčiní, nářadí a stroje**.

2.5.1 Historie⁴

Požární sport byl provozován již od roku 1937 v bývalém Sovětském svazu. Poznatky do naší republiky přivezl **Ing. Pavel Stoklášek** v roce 1967 a tímto se stal jedním ze zakladatelů a propagátorů tohoto sportu u nás.

První účast na mezinárodní soutěži byla hned o rok později v roce 1968 v Leningradě, a proto nás reprezentovalo narychlo secvičené družstvo hasičů z Prahy. I přes tuto nevýhodu si nakonec odvezlo stříbrnou medaili v disciplíně požární útok. Vrcholné orgány požární ochrany České socialistické republiky a Slovenské socialistické republiky v roce 1970 zavedly požární sport do výkonu služby profesionálních hasičů. **První celostátní soutěž** byla v roce 1970 v Ostravě. Projevila se zde nedostatečná zkušenost s pořádáním soutěže, chyběl kvalifikovaný sbor rozhodčích a objevily se rozdíly v jednotném výkladu pravidel.

Stagnace tohoto sportu u profesionálních hasičů nastala po roce 1990. Zapříčinil to menší zájem o organizování soutěží, při kterých bylo třeba řešit stále větší problémy s materiálním a finančním zajištěním. Stagnace se neprojevila u dobrovolných hasičů, kde je tento sport v popředí zájmů členů.

2.5.2 Současnost

Dnes je požární sport součástí tělesné přípravy pro profesionální hasiče. Pro sjednocení požárního sportu jsou vydána pravidla požárního sportu. Velkou zajímavostí je, že se požární sport řadí mezi sporty s **největší členskou základnou** v ČR. Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska (SH ČMS) má v evidenci 344 424 členů v 7 856 sborech. Z toho 43 811 dětí a mládeže ve věku 6 – 18 let. V průměru tedy na jeden sbor připadá téměř 44 členů.⁵

⁴ Historii požárního sportu lze vyhledat na internetových stránkách Hasičského záchranného sboru České republiky, dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/pozarni-sport-439064.aspx>.

⁵ Dostupné z: http://www.dh.cz/http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sport/hasici/predpisy_hasici.html.

2.5.3 Soutěžní kategorie a disciplíny

Pravidla požárního sportu upravují soutěžní kategorie, soutěžní disciplíny, organizaci soutěží a soutěžící, kteří se mohou sportu zúčastnit.⁶

Soutěžní kategorie dle pravidel PS jsou rozděleny podle 3 kritérií – věku, pohlaví a profesionality na:⁷

- ✓ mládež, členěnou dále dle věku na:
 - a) mladší žáky - do 11 let,
 - b) starší žáky - od 11 do 15 let,
 - c) dorost - od 14 let do 18 let,
- ✓ muže - od 15 let,
- ✓ ženy - od 15 let,
- ✓ profesionální hasiče,
- ✓ dobrovolné hasiče.

Soutěžní disciplíny dle pravidel PS jsou:

- ✓ požární útok,
- ✓ běh na 100 m s překážkami,
- ✓ štafeta 4 x 100 m s překážkami,
- ✓ výstup do 4. podlaží cvičné věže – pro profesionální hasiče.

Jednotlivé soutěžní disciplíny jsou názorně vyobrazeny v příloze č. 1.

Dle pravidel požárního sportu se soutěže v požárním sportu organizují:

- ✓ v základním kole – v rámci územního členění HZS kraje, podniku nebo stanovené části kraje,
- ✓ v krajském nebo regionálním kole,
- ✓ v rámci ČR – mistrovství,
- ✓ v mezinárodním rámci,
- ✓ jiné – soutěž jednotlivců a družstev, především pohárové soutěže a memoriály.

⁶ Pravidla požárního sportu jsou dostupná z

http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sport/hasici/predpisy_hasici.html.

⁷ V některých okresech je také do soutěže zařazena kategorie veteránů neboli mužů nad určitý dosažený věk.

Požárního sportu se mohou jako soutěžící zúčastnit:

- ✓ příslušníci a zaměstnanci HZS ČR,
- ✓ zaměstnanci nebo členové jednotek PO,
- ✓ členové **občanských sdružení – Sbory dobrovolných hasičů.**

2.6 Sbor dobrovolných hasičů

Sbor je organizační jednotkou SH ČMS, v níž jsou bezprostředně realizovány cíle sdružení, práva, povinnosti a zájmy členů sdružení. Sbor se zúčastňuje požární ochrany obce, veřejných i neveřejných prostor, fyzických a právnických osob.⁸

Tyto dobrovolné sbory spolupracují s profesionálními hasiči, kteří jsou členy příspěvkových organizací. Právní formou sboru dobrovolných hasičů (SDH) je občanské sdružení. Jednotlivým sborům je přiřazeno IČO v rámci okresu a kraje.

2.6.1 Orgány sboru dobrovolných hasičů

Orgány sboru jsou dle stanov SH ČMS:⁹

- ✓ **valná hromada**, která je rozhodovacím orgánem a je tvořena členskou základnou sboru, valnou hromadu svolává výbor nebo starosta sboru a řádná valná hromada se koná jednou za půl roku,
- ✓ **výbor sboru**, který projednává a rozhoduje důležité záležitosti a svolává jej starosta,
- ✓ **starosta sboru**, který rozhoduje o záležitostech svěřených mu výborem,
- ✓ **velitel sboru**, který řeší věci týkající se účasti sboru na požární ochraně,
- ✓ **vedoucí zájmových kolektivů**, pokud jsou ustaveny.

Kontrolním orgánem SDH je Kontrolní a revizní rada sboru.

⁸ Informace o SDH jsou dostupné z:

http://www.dh.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=312&Itemid=71.

⁹ Stanovy SH ČMS jsou dostupné z:

http://www.dh.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=312&Itemid=71.

2.6.2 Členské příspěvky

SH ČMS ve svých stanovách stanovuje **povinnost** sborům přispívat na činnost tohoto sdružení základní částkou, která se schvaluje shromážděním starostů jednotlivých Okresních sdružení hasičů (OSH). Valná hromada sboru poté rozhodne o pravidlech výběru a výši členského příspěvku. Mohou nastat tyto situace:

- ✓ valná hromada rozhodne, že bude vybírat vyšší členské příspěvky, než je základní částka a rozdíl zůstane ponechán ve sboru,
- ✓ valná hromada rozhodne, že výše příspěvku bude nižší, než je základní částka a v tomto případě rozdíl doplatí sbor,
- ✓ valná hromada rozhodne, že výše příspěvku bude shodná se základní částkou,
- ✓ valná hromada rozhodne, že někteří členové členské příspěvky platit nebudou a za ně je zaplatí sbor, především jde o mládež a zasloužilé členy sboru.

2.6.3 Výdaje sboru dobrovolných hasičů na požární sport

Nejčastějšími výdaji požárního sportu, které musí sbory hradit ze svých příjmů, jsou:

- ✓ požární stejnokroj,
- ✓ přilba odpovídající normám,
- ✓ soutěžní náradí a náčiní,
- ✓ výdaje na pořádání soutěže,
- ✓ pojištění soutěže a sportovců,
- ✓ pohonné hmoty.

Pravidla požárního sportu říkají: „Výdaje spojené s nácvičkou disciplín požárního sportu se hradí shodně s výdaji na odbornou přípravu v jednotkách požární ochrany.“ Výdaje, které vznikají při pořádání soutěží, hradí ten, kdo soutěž organizuje. Jedná se například o pojištění účastníků soutěže, nákup ocenění pro soutěžící, stravování a veškeré výdaje spojené s přípravou soutěže.¹⁰

¹⁰Pravidla požárního sportu jsou dostupná z:

http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sport/hasici/predpisy_hasici.html.

Propagace sponzorů

Reklamu a propagaci sponzorů v souvislosti s pořádáním soutěže povoluje pořadatel. Reklama nesmí být uvedena na stejnokroji příslušníků, zaměstnanců a členů jednotek požární ochrany. Výjimkou je umístění reklamy na sportovní oděv soutěžících. Díky tomuto dodatku v pravidlech požárního sportu většina sborů neváhá a jako protislužbu sponzorům nabízí reklamu převážně na soutěžním stejnokroji.¹¹

2.6.4 Dotace¹²

Dotace od **Ministerstva vnitra - GŘ HZS ČR** jsou poskytovány na základě žádosti, kterou předkládá statutární orgán neziskové organizace. Slouží na úhradu nezbytných nákladů (výdajů) na realizace projektu. Výše státní dotace je do 70 % rozpočtových nákladů na schválený projekt. Projekt také může být spolufinancován z **obecních a krajských rozpočtů** a z prostředků **evropských fondů**. Dotace z **MV** jsou nejčastěji poskytovány na práci s dětmi a mládeží. Sdružení je povinné ve stanoveném termínu provést vyúčtování poskytnuté dotace a odvést nevyčerpané prostředky poskytovateli.

Jednotlivé granty z MV a všeobecné podmínky dotací z Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT) na uplynulý rok 2011 jsou popsány v příloze č. 2. Na základě Projektu SH ČMS přihlášeného do Programů státní podpory práce s dětmi a mládeží pro NNO na léta 2011 až 2015 mohou SDH čerpat dotace poskytnuté **MŠMT**.

2.7 Použité metody výzkumného šetření

Ke sběru dat slouží velké množství výzkumných metod, které využívají jednotlivé nástroje – techniky. Pro vlastní výzkumné šetření jsem si vybrala metodu dotazování a marketingovou metodu. Výzkumné šetření jsem provedla v šumperském okrese mezi zástupci jednotlivých sborů dobrovolných hasičů. Na základě šetření jsem získala velké množství informací, které jsem dále vyhodnotila.

¹¹ Pravidla požárního sportu jsou dostupná z:

http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sport/hasici/predpisy_hasici.html.

¹² Informace o dotacích jsou dostupné z:

http://www.dh.cz/index.php?option=com_content&view=section&id=18&Itemid=62.

2.7.1 Metoda dotazování

Technikami metody dotazování je dotazník, rozhovor a anketa. Nejvyužívanějšími technikami je dotazník a rozhovor.

a) Dotazník

Dotazník je tvořen souborem otázek, které jsou kladeny respondentům. Jedná se o nejběžnější techniku při sběru dat.

Formy otázek jsou:

- ✓ otevřené,
- ✓ uzavřené,
- ✓ polootevřené (Kotler, 2009).

Otevřené otázky umožňují respondentům odpovídat vlastními slovy a odhalí více, co si lidé myslí. Uzavřené otázky dávají respondentům možnost výběru z několika stanovených odpovědí a polootevřené otázky jsou kombinací otázek otevřených a uzavřených.

Možnosti jak lze respondenty kontaktovat jsou:

- ✓ poštou,
- ✓ telefonem,
- ✓ osobně,
- ✓ on-line (Kotler, 2009).

b) Rozhovor

Rozhovor je tvořen souborem otázek, které jsou pokládány osobně respondentům. Mezi základní typy rozhovorů patří:

- ✓ standardizovaný - tento má přísný řád, postupuje se přesně podle připraveného formuláře,
- ✓ nestandardizovaný – je také připraven, ale podobá se spíše běžnému rozhovoru,
- ✓ polostandardizovaný – nese prvky volného i standardizovaného rozhovoru,

- ✓ zjevný – respondent je s cílem seznámen,
- ✓ skrytý – respondent nezná cíl rozhovoru,
- ✓ individuální – rozhovor s jednou osobou,
 - měkký – pohoda, volnost,
 - tvrdý – přísnost, jasné odpovědi, autorita,
 - neutrální – vyjádření vlastního názoru,
- ✓ skupinový – rozhovor s několika osobami (Durdová, 2000).

2.7.2 Marketingová metoda

Marketing využívá několik technik ke sběru informací, ale nejznámější je SWOT analýza.

SWOT analýza

Analýza se využívá k celkovému vyhodnocení silných a slabých stránek, příležitostí a hrozeb společnosti. Zabývá se sledováním vnitřního (interního) a vnějšího (externího) prostředí. Silné a slabé stránky patří do vnitřního prostředí společnosti. Příležitosti a hrozby tvoří prostředí vnější. Po zpracování SWOT analýzy si může společnost vytyčit specifické cíle na plánovací období. (Kotler, 2007)

Členění analýzy pomocí mřížky znázorňuje obr. 2.7. Silné stránky představují konkurenční výhodu společnosti a slabé stránky naopak nevýhodu. Příležitosti by měla společnost využívat a hrozbám čelit.

Název SWOT analýza je složen z počátečních písmen anglických slov:

- S** – strenghts = síly,
- W** – weaknesses = slabosti,
- O** – opportunities = příležitosti,
- T** – threats = hrozby.

Obr. 2.7 SWOT analýza

Vnitřní prostředí	SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
	PŘÍLEŽITOSTI	HROZBY

ZDROJ: Vlastní zpracování dle Kotlera (2007)

3 VLASTNÍ VÝZKUMNÉ ŠETŘENÍ NA ŠUMPERSKU

Vlastní výzkumné šetření jsem provedla v okrese Šumperk, který se nachází v Olomouckém kraji. Okres tvoří 78 obcí včetně 8 měst. Téměř v každé obci funguje SDH k požární ochraně, ale ne všechny sbory se požárního sportu zúčastňují. Celkem jsem oslovila 55 zástupců sborů dobrovolných hasičů v dotazníkovém šetření a tři zástupci z těchto dotazovaných sborů mi také poskytli rozhovor. Využila jsem příležitosti nahlédnout do peněžního deníku Sboru dobrovolných hasičů Hrabová a zpracovala jsem celkové příjmy a výdaje tohoto sboru v roce 2011. Na základě všech těchto získaných informací od zástupců SDH Hrabová jsem také vypracovala SWOT analýzu tohoto sboru.

3.1 Finanční náročnost požárního sportu

Provozování sportovní činnosti vždy vyžaduje vynaložení peněžních prostředků. Požární sport není výjimkou. Patří ke sportům, které jsou finančně velmi náročné. Výdaje spojené s požárním sportem nehradí členové sdružení ze svých příjmů, ale sbor dobrovolných hasičů. Finanční náročnost požárního sportu v rámci kategorie mládež, dorost, muži a ženy znázorňuje tab. 3.1.

Uvedené tabulky odráží celkovou náročnost na finanční prostředky pro jednotlivé kategorie. Pro své potřeby a možnosti tréninku je sbor také nucen zakoupit nebo vlastní činností zhotovit jednotlivé soutěžní překážky, které opět vyžadují vynaložení dalších finančních prostředků a výjimkou nejsou ani náklady na pohonné hmoty do soutěžních motorových stříkaček a hasičského auta, které soutěžní družstvo potřebuje při dopravě na soutěže.

Je třeba zvážit množství finančních prostředků, které sbor vynaloží na požární sport. V dnešní době prvních příček dosahují družstva, která nakoupí kvalitní a výkonnostní náčiní. Jednotlivé sportovní náčiní a výstroj je vyobrazena v příloze č. 3.

Tab. 3.1 Finanční náročnost požárního sportu¹³**a) Mládež**

Disciplína	Náradí	Cena s DPH (ks)	Potřebné množství	Cena celkem
Požární útok	savice 1,6 m, 110 mm	2 040 Kč	2	4 080 Kč
	sací koš	3 175 Kč	1	3 175 Kč
	tlaková hadice B, 9,5 m	2 800 Kč	2	5 600 Kč
	tlaková hadice C, 9,5 m	1 980 Kč	4	7 920 Kč
	rozdělovač (DIN)	7 635 Kč	1	7 635 Kč
	proudnice C 52	1 335 Kč	2	2 670 Kč
	přenosná motorová stříkačka PS 12	50 000 Kč	1	50 000 Kč
60 m překážek, štafetové běhy	štafetová hadice C 52 (DIN), 9,5 m	900 Kč	2	1 800 Kč
	štafetová proudnice C 52	455 Kč	1	455 Kč
	přechod B 75/ C 52	228 Kč	1	228 Kč
Útok CTIF	hadice C 52, 15 m	1 176 Kč	4	4 704 Kč
	nosič	180 Kč	4	720 Kč
Výstroj	soutěžní stejnokroj	500 Kč	7	3 500 Kč
Celkem	92 487 Kč			

b) Dorost, muži, ženy

Disciplína	Náradí	Cena s DPH (ks)	Potřebné množství	Cena celkem
Požární útok	přenosná motorová stříkačka	118 200 Kč	1	118 200 Kč
	savice 2,5 m, průměr 110 mm	2 350 Kč	2	4 700 Kč
	sací koš	3 175 Kč	1	3 175 Kč
	tlakové hadice B	3 076 Kč	3	9 228 Kč
	tlakové hadice C	2 213 Kč	4	8 852 Kč
	rozdělovač (DIN)	7 635 Kč	1	7 635 Kč
	proudnice C	1 440 Kč	2	2 880 Kč
100 m překážek 4 x 100 m překážek	spojka na rozdělovač (ROT)	245 Kč	1	245 Kč
	štafetový kolík (proudnice)	455 Kč	1	455 Kč
	štafetové hadice	1 175 Kč	2	2 350 Kč
Výstroj	přilba dle norem	1 070 Kč	7	7 490 Kč
	soutěžní stejnokroj	500 Kč	7	3 500 Kč
	soutěžní opasek	200 Kč	7	1 400 Kč
Celkem	170 110 Kč			

ZDROJ: Vlastní zpracování dle nabídky dvou internetových obchodů. Dostupné také z: <http://www.po-bp.cz/2906/ostatni.html> a http://www.obchod-hasici.cz/hasicska-vystroj-Pozarni-sport-20_1_0.html.

¹³ Do tabulek není zahrnuta cena překážek používaných v jednotlivých disciplínách, které zabezpečuje pořadatel soutěže. Všechny uvedené ceny jsou průměrné a dle aktuální nabídky internetových obchodů.

3.2 Příjmy a výdaje Sboru dobrovolných hasičů Hrabová

Sbor dobrovolných hasičů v Hrabové patří ke sborům s největší členskou základnou v šumperském okrese. Do soutěží je tento sbor zapsán ve všech kategoriích a v posledních letech dosahuje velmi kvalitních sportovních výsledků. Celková umístění v soutěži jsou podmíněna především velkým množstvím finančních prostředků, kterými sbor hradí výdaje spojené se sportem. Jednotlivé příjmy a výdaje tohoto sboru nastíní zdroje finančních prostředků pro požární sport a výdaje s nimi spojené. Informace o jednotlivých příjmech a výdajích za rok 2011 mi poskytl pokladník sboru, který mi zapůjčil peněžní deník tohoto SDH.

3.2.1 Příjmy

Jednotlivé příjmy sboru jsem rozdělila do šesti kategorií podle zdrojů, ze kterých tyto příjmy plynou, viz tab. 3.2. Jedná se o příjmy v pokladně sboru a na běžném účtu u banky. Ostatní příjmy jsou ty, které sbor nezískává z předešlých zdrojů, ale z další své činnosti. Především se jedná o připsané úroky od peněžního ústavu a provize od Hasičské vzájemné pojišťovny. Hasičská vzájemná pojišťovna je akciovou společností, která se zabývá pojištěním osob, podnikatelů a organizací. Poskytuje sboru provize z pojištění, která uskuteční v obci.

Největší podíl na celkových příjmech sboru v roce 2011 má vlastní výdělečná činnost (přibližně 77 %). Přičemž převážná část těchto příjmů plyne z akcí pro občany a příjmy ze soutěže jsou třetinové. Dotace tvoří 19 % celkových příjmů, viz tab. 3.2.

Tab. 3.2 Celkové příjmy 2011

Druh příjmů (P)	Částka	%
Pořádání soutěže	56 427 Kč	21,1%
Akce pro občany	150 298 Kč	56,3%
Dotace	51 000 Kč	19,1%
Dary	6 100 Kč	2,3%
Členské příspěvky	2 380 Kč	0,9%
Ostatní příjmy	744 Kč	0,3%
Příjmy celkem	266 949 Kč	100,0%

ZDROJ: Vlastní zpracování dle peněžního deníku Sboru dobrovolných hasičů Hrabová

3.2.2 Výdaje

Jednotlivé výdaje sboru jsem rozdělila do sedmi kategorií podle účelu, na jaký jsou tyto finanční prostředky poskytovány, viz tab. 3.3. Jedná se o výdaje v pokladně sboru a u peněžního ústavu. Ostatní výdaje sboru vznikají při své další činnosti. Především se jedná o tyto výdaje:

- ✓ věnostní stužky pro členy sboru,
- ✓ vystavení členských průkazů,
- ✓ opravy a údržba hasičské zbrojnice,
- ✓ příspěvky na školení,
- ✓ poplatky za vedení účtu,
- ✓ jiné výdaje spojené s činností sboru.

Největší podíl na celkových výdajích sboru v roce 2011 má opět vlastní výdělečná činnost (62 %), jejíž nákladnost je kompenzovaná vyššími příjmy. Převážnou část těchto výdajů tvoří výdaje na pořádání akcí pro občany a pořádání soutěže je spojeno s nižšími výdaji. Výdaje na požární sport jsou 15 %, viz tab. 3.3.

Tab. 3.3 Celkové výdaje 2011

Druh výdajů (V)	Částka	%
Pořádání soutěže	50 753 Kč	23,3%
Akce pro občany	85 837 Kč	39,3%
Požární sport	32 471 Kč	14,9%
Zásahová jednotka	26 099 Kč	12,0%
Dary	1 200 Kč	0,5%
Členské příspěvky	4 760 Kč	2,2%
Ostatní výdaje	17 170 Kč	7,9%
Výdaje celkem	218 290 Kč	100,0%

ZDROJ: Vlastní zpracování dle peněžního deníku Sboru dobrovolných hasičů Hrabová

3.2.3 Výsledek hospodaření

Největším zdrojem čistých příjmů je pro sbor **vlastní výdělečná činnost**, viz tab. 3.4. Během roku sbor pořádá dvě kulturní a společenské akce pro občany a jednu hasičskou soutěž. Čistý zisk z **akcí pro občany** činí přes 64 000 Kč a pokryje veškeré výdaje spojené s požárním

sportem a technické vybavení zásahové jednotky sboru. Výdaje na **požární sport** zahrnují nákup soutěžního náčiní a náradí, výdaje na provoz internetových stránek sboru a občerstvení mládeže na soutěžích. Oproti této vlastní výdělečné činnosti je čistý zisk z pořádání **soutěže** výrazně nižší (5 674 Kč). Pořádání soutěže je spojeno s těmito výdaji:

- ✓ nákup cen pro výherce soutěže,
- ✓ pojištění soutěže,
- ✓ nákup zboží na přípravu občerstvení pro sportovce a diváky.

Příjem z pořádání soutěže je pouze z prodeje občerstvení.

Druhým nejvýznamnějším zdrojem čistých příjmů jsou **dotace**, které činí přibližně 50 000 Kč. Dotace sbor získává od Olomouckého kraje a od obce, která významně podporuje sport v obci. Na **darech** sbor získal téměř 5 000 Kč. Sbor nejen dary dostává, ale také je sám poskytuje na činnost místní školy. Dle tab. 3.4 sbor doplácí OSH **členské příspěvky** za některé členy sboru – mládež a zasloužilé členy sboru. Příliš vysoká částka ovšem značí, že někteří členové příspěvek v roce 2011 ještě neuhradili a proto bude do peněžního deníku zaúčtován až v roce 2012. Sbor také spolupracuje se **sponzory**, kteří neposkytují finanční prostředky, ale zakoupili jednotlivým soutěžním družstvům dresy nebo poskytli hmotná ocenění při pořádání soutěže.

Celkové příjmy za rok 2011 činily téměř 267 000 Kč a výdaje mírně přesáhly částku 218 000 Kč. Hospodaření sboru bylo ziskové. Nejen, že si sbor zajistil dostatek finančních prostředků na svoji běžnou činnost a na požární sport, ale také navýšil množství peněz v pokladně a na běžném účtu o téměř 49 000 Kč.

Tab. 3.4 Výsledek hospodaření

Zdroj příjmů, výdajů	Čistý zisk/ztráta
Pořádání soutěže	5 674 Kč
Akce pro občany	64 461 Kč
Dary	4 900 Kč
Členské příspěvky	-2 380 Kč
Dotace	51 000 Kč
Požární sport	-32 471 Kč
Zásahová jednotka	-26 099 Kč
Ostatní činnost	-16 426 Kč

Celkové příjmy	266 949 Kč
Celkové výdaje	218 290 Kč
Zisk (+) / ztráta (-)	48 659 Kč

ZDROJ: Vlastní zpracování dle peněžního deníku Sboru dobrovolných hasičů Hrabová

3.3 Dotazníkové šetření mezi sbory dobrovolných hasičů

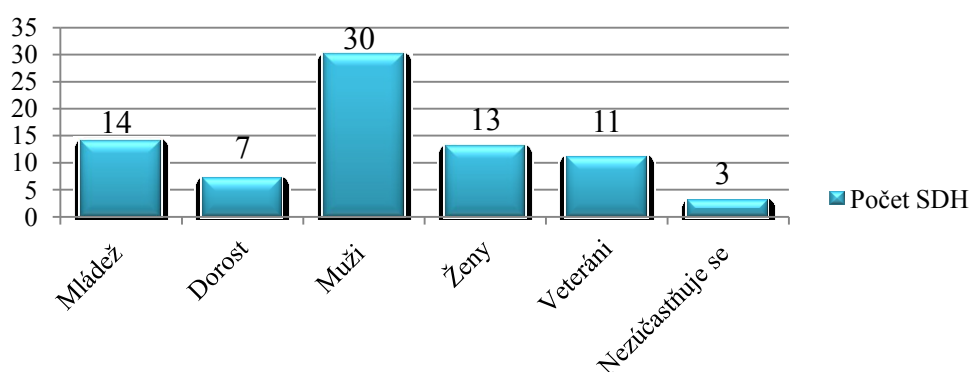
Dotazníkovému šetření byli podrobeni členové jednotlivých sborů šumperského okresu v Olomouckém kraji. V převážné většině případů se jednalo o starosty sborů nebo jiné hlavní představitele ve vedení sboru. Celkem bylo osloveno 55 sborů a návratnost byla překvapivých 33 dotazníků, což představuje 60 %. Dotazník obsahuje 14 otázek, přičemž 3 otevřené, 9 uzavřených a 2 polootevřené otázky. Zástupci oslovených sborů odpovídali anonymně, dotazník byl zaslán elektronickou poštou. Ke zpracování byl využit Microsoft Office Excel. Vzor dotazníku je uveden v příloze č. 4.

Otázka č. 1: V jakých kategoriích se Váš SDH zúčastňuje požárního sportu?

Základní kolo soutěží šumperského okresu pro muže, ženy a veterány je tzv. Velká cena Holba cupu Šumperk, kterou pořádá 15 nejúspěšnějších mužských družstev, a také se pořádají menší pohárové soutěže. Mládež se účastní soutěží Liga mladých hasičů okresu Šumperk a celorepublikové hry Plamen. Dorostenecká kategorie má pouze jedinou postupovou soutěž do krajského kola. Celkem se tedy lze soutěže zúčastnit v 5 kategoriích. V případě, že se sbor věnuje více kategoriím, musí si obstarat více finančních prostředků na nákup veškerého soutěžního vybavení. Vybavení pro muže, ženy a dorost je stejné ovšem při práci s mládeží musí sbor zakoupit navíc náčiní a nářadí, které odpovídá technickým parametrům a v soutěžní kategorii veteránů je odlišná motorová stříkačka.

Touto otázkou jsem chtěla poukázat na zájem o sport a na skutečnost, že účast sboru ve více kategoriích vyžaduje větší množství finančních prostředků. Z 33 dotazovaných sborů se 30 sborů zúčastňuje požárního sportu v mužské kategorii, 14 sborů pracuje s mládeží, 13 sborů soutěží v ženské kategorii, 11 sborů soutěží ve veteránské kategorii, 7 sborů v dorostenecké kategorii a 3 sbory se nezúčastňují požárního sportu vůbec, viz graf 3.5.

Graf 3.5 Účast SDH v jednotlivých disciplínách

ZDROJ: Vlastní zpracování

Otázka č. 2: Jak velká je Vaše členská základna?

Jelikož se požárnímu sportu věnuje pouze 30 sborů z 33 dotazovaných, bude skupinu respondentů po zbytek dotazníku tvořit 30 sborů. Počet členů nemá téměř žádný vliv na příliv finančních prostředků. Členské příspěvky se odvádí na činnost SH ČMS a v případě, že je část příspěvku ponechána ve sboru, tak se jedná o zanedbatelný zdroj financování.

Dle evidence SH ČMS v průměru na jeden sbor připadá téměř 44 členů a tuto skutečnost potvrzuje také dotazníkové šetření, kdy z 30 sborů má právě 11 sborů (37 %) členskou základnu v rozmezí od 41 – 60 členů. Sedm sborů (23 %) má dokonce členskou základnu v rozmezí od 61 – 80 a dalších sedm sborů má více než 80 členů. Pouze u jednoho sboru činí členská základna méně než 20 členů.

Otázka č. 3: Jaké jsou roční výdaje Vašeho SDH do požárního sportu?

Každý rok musí sbor část svých příjmů použít na financování požárního sportu. Ne vždy se jedná o stejné částky, a proto bylo velmi složité tuto otázku zodpovědět s naprostou přesností. Nejdříve musí sbor nakoupit veškeré vybavení, které s sebou nese nejvyšší výdaje, a v průběhu let pouze sbor doplňuje vyřazené náčiní a nářadí, které se nevyhne opotřebení a únavě materiálu. Celková suma výdajů se také může lišit podle toho, do jaké soutěže je sbor přihlášen a do kolika kategorií. Ve Velké ceně Holba cupu Šumperk sbory nutí velká konkurence zakoupit co nejvýkonnější soutěžní náčiní, které je ovšem cenově dražší. Sbory, které se účastní pouze pohárových soutěží, nevydávají na požární sport tolik finančních prostředků.

Z 30 respondentů, kteří se účastní požárního sportu, se 9 zúčastňuje pouze pohárových soutěží a 21 jich je zapsaných ve Velké ceně. Z těchto 9 sborů jsou výdaje jednoho z nich pouze 3.000 Kč – 5.000 Kč ročně a výdaje zbylých osmi sborů jsou 5.001 Kč – 10.000 Kč ročně. Ostatní soutěžní družstva, která jsou zapsaná ve Velké ceně, jsou ochotna vynaložit větší množství finančních prostředků, aby se udržely na prvních příčkách v soutěži. Veškeré roční výdaje jednotlivých sborů zachycuje tab. 3.6.

Tab. 3.6 Roční výdaje na požární sport

Roční výdaje	Počet SDH	% vyjádření
3.001 Kč – 5.000 Kč	1	3%
5.001 Kč – 10.000 Kč	8	27%
10.001 Kč – 20.000 Kč	2	7%
20.001 Kč – 30.000 Kč	9	30%
30.001 Kč – 50.000 Kč	8	27%
50.001 Kč - a více	2	7%

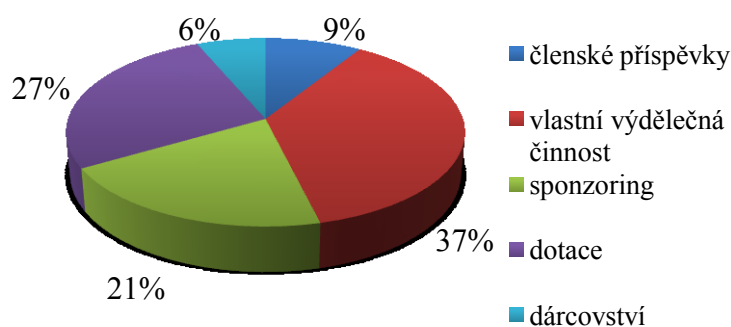
ZDROJ: Vlastní zpracování

Otázka č. 4: Jak získává Váš SDH finanční prostředky nejčastěji?

Hlavním úkolem sboru je zajistit si dostatek prostředků nejen na požární sport, ale především na veškerou činnost sboru. Tato první otevřená otázka dala respondentům volnost projevit svůj názor, z jakých zdrojů získávají převážnou část finančních prostředků ve svém sboru.

Odpovědi mohlo být více a třemi nejčastějšími zdroji finančních prostředků byla právě vlastní výdělečná činnost sboru, kterou vykonává 29 sborů. Dalšími zdroji byly dotace (21 sborů) a sponzoring (16 sborů). Vlastní výdělečná činnost představuje 37 %, žádosti o dotace 27 % a sponzoring 21 % z celkových 78 odpovědí. Velice mě překvapil výsledek, že větší zdroj finančních prostředků některé sbory spatřují v příspěvcích členů než v dárcovství. Pravděpodobně se jednalo o ty sbory, které vybírají vyšší členské příspěvky, než je stanoveno OSH, jak ukáže otázka č. 9. Celkové procentuální vyjádření nejvyužívanějších zdrojů finančních prostředků zachycuje graf 3.7.

Graf 3.7 Nejvyužívanější zdroje finančních prostředků

ZDROJ: Vlastní zpracování

Otázka č. 5: Jaké nejčastější typy vlastní výdělečné činnosti Váš SDH provozuje?

Jak se ukázalo, vlastní výdělečná činnost sboru je nejvyužívanějším zdrojem finančních prostředků pro požární sport. Tato další otevřená otázka ukáže, jaké činnosti sbory nejčastěji vykonávají pro získání příjmů.

Nejčastěji sbory k získání finančních prostředků pořádají hasičské soutěže, akce pro občany, hasičské plesy, zábavy a karnevaly. Největším zdrojem příjmů jsou právě plesy, zábavy a karnevaly, na kterých sbory vydělávají převážně na prodeji vstupenek, pohoštění a občerstvení. Pořádání hasičských soutěží není takovým zdrojem příjmů, protože sbory profitují pouze na prodeji občerstvení a bohužel musí také vynaložit finanční prostředky na nákup pohárů, jiných ocenění a na pojištění sportovců. V konečném výsledku pak mohou být příjmy ze soutěže nulové v horších případech i ztrátové.

Zajímavostí je, že některá sdružení získávají finanční prostředky sběrem železa, brigádou svých členů anebo pořádáním školení, viz tab. 3.8.

SDH pořádají tyto akce pro občany:

✓ kácení máje,	✓ pivní slavnosti,
✓ dětský den,	✓ vepřové hody,
✓ dětský maškarní bál,	✓ tuning párty,
✓ pálení čarodějnic,	✓ a další.

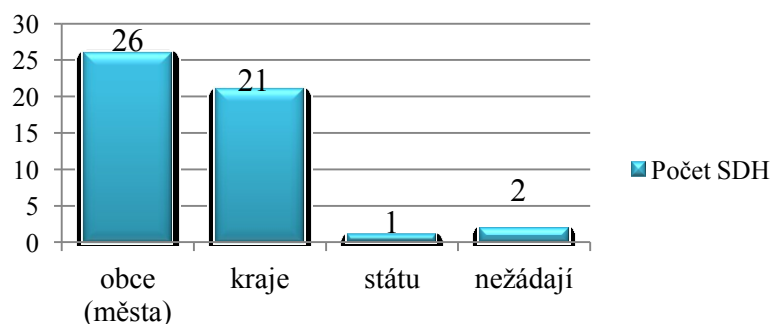
Tab. 3.8 Vlastní výdělečná činnost SDH

Druh výdělečné činnosti	Počet respondentů	% vyjádření
plesy	18	22%
soutěže	22	27%
akce pro občany	20	24%
zábavy a karnevaly	16	19%
sběr železa	5	6%
brigády	1	1%
školení	1	1%

ZDROJ: Vlastní zpracování

Otázka č. 6: Žádá Váš SDH o dotace (obec, město, stát, jiné)?

Dotace pro SDH představují druhý nejvyužívanější zdroj financování a 93 % respondentů tuto možnost využívá. Nejčastěji sbory žádají o dotace od obce. Z dotazovaných respondentů 86 % využívá k financování právě dotace od obce. Žádosti o dotace od obce představují 54 % všech žádostí. Dále sbory často využívají dotace od kraje. Pouze jeden jediný sbor podává žádost o dotaci od státu a 2 sbory dokonce o dotace vůbec nežádají, viz graf 3.9.

Graf 3.9 Žádosti o dotace

ZDROJ: Vlastní zpracování

Otázka č. 7: Žádá Váš SDH také o dotace z EU?

Získání dotace z EU vyžaduje kvalitní zpracování celého projektu a samotné žádosti a proto nebylo překvapením, že 97 % z 30 respondentů o dotace z EU vůbec nežádá. Pouze jeden sbor o dotaci z EU zažádal. Dalším důvodem, proč sbory nevyužívají prostředků z EU,

může být fakt, že o tyto dotace žádají sbory na okresních a krajských úrovních a poté tyto prostředky přerozdělují jednotlivým sborům.

Otázka č. 8: V případě, že se Vám podařilo získat dotace z EU, na jaké účely byla tato dotace poskytnuta?

Pouze jediný sbor z dotazovaných žádal o dotaci z EU a také se mu ji podařilo získat. V našem případě tato dotace nijak úzce nesouvisela s požárním sportem. Dotace z EU byla poskytnuta na nákup Tatry 815 6 x 6 a na rekonstrukci hasičské zbrojnice.

Otázka č. 9 a 10: Jaká je výše členského příspěvku ve Vašem SDH? V případě, že Váš sbor pracuje s mládeží, platí i ona členské příspěvky?

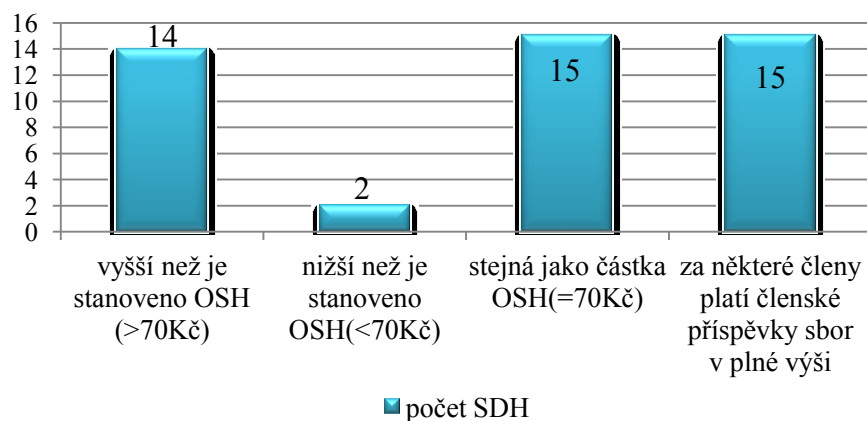
Jak už bylo řečeno, členské příspěvky nejsou nijak významným zdrojem financování. Shromáždění starostů v šumperském okrese stanovilo výši členského příspěvku na 70 Kč za člena sboru. Na valné hromadě každého sboru záleží, v jaké výši členské příspěvky od členů bude vybírat.

Stejnou výši členského příspěvku, která byla stanovena OSH v Šumperku, vybírá od členů 15 sborů ze všech dotazovaných respondentů, což představuje 50 %. Vyšší členské příspěvky vybírá 14 sborů a nižší pouze 2 z dotazovaných. V jednom případě dokonce sbor vybírá členské příspěvky v plné výši (70 Kč) a zároveň některým členům část příspěvku hradí. Převážně se jedná o členy mladší 18 let nebo zasloužilé členy sboru. Skutečnost, že 14 sborů vybírá vyšší členské příspěvky, není nijak překvapivá. Členové rozdílem částek přispívají na činnost sboru. Velmi překvapivým výsledkem naopak je, že 15 sborů (50 %) dokonce za některé členy platí členské příspěvky v plné výši, což pro ně představuje výdaje navíc. Obvykle sbory platí příspěvky v plné výši za mládež a jejich cílem je přilákat mladé lidi a vytvořit si pokračující linii. Vybírání členských příspěvků znázorňuje graf 3.10.

Výše ročního členského příspěvku není tak vysoká, aby odradila rodiče nezletilých členů sboru a proto nevidím žádný důvod, proč i od nezletilých členů nevybírat členské příspěvky. Překvapivým výsledkem dotazníkového šetření je skutečnost, že 23 sborů (76 %) spolupracuje s mládeží – má členy mladší 18 let. 61 % sborů, které pracují s mládeží, od nich členské příspěvky nevybírá a v plné výši je za ně hradí, čímž se snaží mladé lidi vést

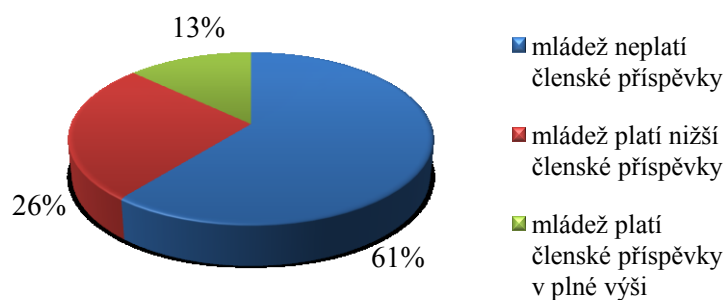
ke sportu. Nižší členské příspěvky vybírá 26 % a 13 % požaduje od členů mladších 18 let příspěvek v plné výši, viz graf 3.11.

Graf 3.10 Členské příspěvky

ZDROJ: Vlastní zpracování

Graf 3.11 Procentuální vyjádření členských příspěvků od mládeže

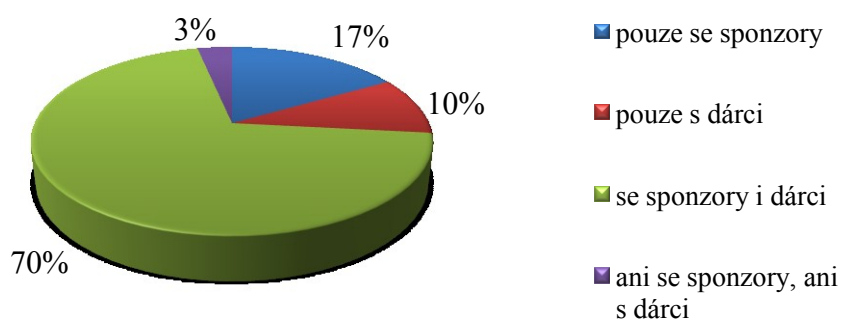

ZDROJ: Vlastní zpracování

Otázka č. 11, 12 a 13: Spolupráce sborů se sponzory (dárci)

Dárcovství a sponzoring představuje po vlastní výdělečné činnosti a žádosti o dotace další nejvyužívanější zdroj k získávání dodatečných finančních prostředků. Dotazníkové šetření ukázalo, že převážná většina sborů spolupracuje jak s dárci, tak se sponzory (70 %). Pouze se sponzory spolupracuje 17 % a pouze s dárci spolupracuje 10 % dotazovaných. Pouhý jeden sbor nespolečně ani se sponzory ani s dárci a tento zdroj financování tudíž vůbec nevyužívá. Spolupráci sborů znázorňuje graf 3.12.

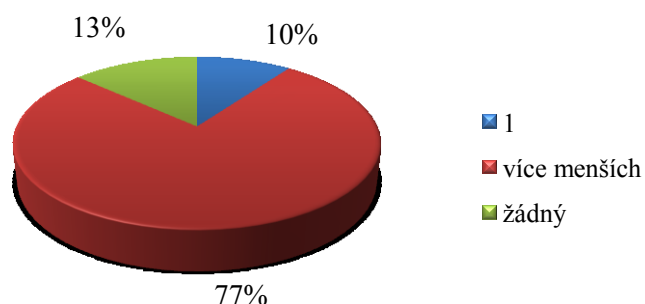
Graf 3.12 Spolupráce sborů se sponzory a dárci

ZDROJ: Vlastní zpracování

Celkově se sponzory spolupracuje 87 % respondentů a využívá tohoto partnerského vztahu k financování výdajů spojených s požárním sportem. Převážná většina z těchto respondentů má více menších sponzorů (77 %), čili upřednostňují kooperační sponzoring a 10 % z nich spolupracuje pouze s jedním exkluzivním sponzorem, viz graf 3.13. Pouhých 13 % sborů nemá žádného sponzora a žádného ani nehledá.

Graf 3.13 Počet sponzorů

ZDROJ: Vlastní zpracování

Jelikož je partnerský vztah mezi sponzorem a sborem založen na principu protislužeb, tak také sponzor očekává od sboru určitou službu a ve většině případů se jedná o reklamu. Překvapivým výsledkem šetření bylo, že pouhých 11 sborů umisťuje sponzorům reklamu na soutěžní oděv a přednost je dána spíše reklamě na transparentech, které jsou vyvěšeny na veřejných akcích. Je zřejmé, že ve většině případů, dochází ke kombinaci reklamy na dresech a transparentech, protože počet sborů, které spolupracují se sponzory, je 26 a součet všech poskytovaných reklam je 32. Pouze jediný sbor dává reklamu na soutěžní náradí nebo náčiní. Jinou reklamou zde byl také dán podnět k umisťování reklamy na výherní ceny.

Otázka č. 14: Vytipujte největší překážky současného požárního sportu

V šumperském okrese je zájem o tento druh sportu vysoký. Potvrdilo to i dotazníkové šetření, kdy pouhé 3 sbory, z dotazovaných 33 sborů, se požárního sportu nezúčastňují. Aby mohl sbor umožnit svým členům věnovat se aktivně sportu, musí čelit několika překážkám.

Z dotazníkového šetření vyplynulo, že za největší překážky požárního sportu v současnosti sbory považují:

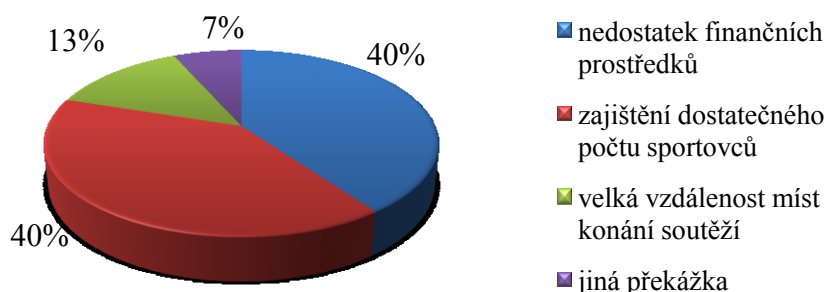
- ✓ **nedostatek finančních prostředků,**
- ✓ **zajištění dostatečného množství sportovců.**

Právě těmito dvěma překážkám musí čelit celkem 80 % dotazovaných sborů, které se požárního sportu zúčastňují, viz graf 3.14. Naopak překážkou není nedostatek soutěží ani nedostatečná konkurence, neboť v šumperském okrese mají sbory velký zájem pořádat soutěže a soutěžit se účastnit. Dalších 13 % dotazovaných uvedlo jako největší překážku velkou vzdálenost míst konání soutěže. Ve všech případech se jednalo o sbory, které se nachází na okraji okresu, a proto musí jezdit na soutěže přes celý okres.

Jinou překážkou je:

- ✓ pracovní vytížení jednotlivých členů soutěžního družstva.

Graf 3.14 Největší překážky požárního sportu

ZDROJ: Vlastní zpracování

3.4 Rozhovory s hlavními představiteli sledovaných sborů

Výzkumnému šetření pomocí rozhovoru byli podrobeni tři respondenti, kteří se požárnímu sportu věnují také na území šumperského okresu. Rozhovor obsahuje celkem 8 standardizovaných otevřených otázek sestavených převážně na téma získávání dodatečných finančních zdrojů pro požární sport. Vzor rozhovoru a jednotlivé odpovědi respondentů jsou uvedeny v příloze č. 5. Respondenti byli seznámeni s cílem rozhovoru a otázky jim byly pokládány osobně a individuálně.

- ✓ Respondentem č. 1 je starosta SDH Pavlov Jan Jořenek.
- ✓ Respondentem č. 2 je František Breknar, který zastává funkci velitele ve SDH Hrabová a je členem Okresní odborné rady velitelů Šumperk.
- ✓ Respondentem č. 3 je Ing. Ladislav Plechatý, který ve SDH Třeština zastává funkci starosty a zároveň je členem Okresní odborné rady velitelů Šumperk.

Spolupráce se sponzory a dárci

Všichni dotazovaní respondenti navazují spolupráci se sponzory i s dárci. Společně se shodují, že se jedná převážně o kooperační sponzoring. Větší množství sponzorů kompenzuje jejich současnou zdrženlivost v poskytování finančních prostředků. Pro sbory se tento způsob kooperační spolupráce jeví výhodnějším než spolupráce s jedním sponzorem. Jako protislužbu sbory umisťují reklamu na propagačních plakátech při pořádání kulturních a společenských akcí.

Dárci jsou především fyzické osoby a pouze jediný respondent spolupracuje také s dárce právnickou osobou. Členové sboru také přispívají finančními prostředky a stávají se dárce. Spolupráce je převážně navazována na začátku roku a začátku soutěžní sezony. Poskytované dary sborům slouží na nákup soutěžního vybavení a ocenění sportovců při pořádání soutěže.

Odkud získává Váš SDH nejčastěji finanční prostředky na provozování požárního sportu a jak hodnotíte možnosti získání FP pro požární sport – je jich dostatek nebo naopak nedostatek?

Nejčastěji sbory dotazovaných respondentů získávají finanční prostředky vlastní výdělečnou činností. Současně využívají možnost dotací od obce a kraje. Společně se shodují, že zdrojů finančních prostředků je dostatek, jen je třeba vynaložit patřičné úsilí k jejich získání.

Žádal jste Vy osobně (nebo někdo jiný ze sboru) o dotace? V případě, že ano, tak o které?

Všichni dotazovaní respondenti se osobně podílejí na podávání žádosti o dotace. Nejčastěji se jedná o dotace od obce, která významně podporuje sport v obci. Dva respondenti také využívají krajské dotace a považují systém žádostí o dotace za složité papírování. Jelikož je podmínkou žádostí o dotace od státu vést podvojný účetnictví, žádný z respondentů tento zdroj nevyužívá. Prostředky z EU sborům poskytovány nejsou na požární sport.

Co myslíte, že je v současnosti největším problémem požárního sportu?

V této otázce se ukázala rozdílnost názorů jednotlivých respondentů. Odpovědi respondentů na největší problémy současného požárního sportu byly tyto:

- ✓ neochota některých členů zapojovat se do vlastní výdělečné činnosti sboru,
- ✓ zajištění dostatečného množství prostředků pro požární sport,
- ✓ zapojování mladších generací do činnosti sboru.

Myslíte si, že měla ekonomická krize nějaký vliv na tento sport?

Vliv ekonomické krize na požární sport zmiňují dva dotazovaní. Projevila se výrazným navýšením cen pohonných hmot, které sbor potřebuje ve své činnosti. Dále může mít značný vliv na chování sponzorů a dárců, kteří jsou v současnosti opatrnější při poskytování finančních prostředků.

V čem vidíte další možnosti získávání finančních prostředků pro požární sport?

Jednoznačným východiskem ze svízelné finanční situace sborů je vlastní výdělečná činnost, která sboru generuje největší příjmy. Během roku může sbor uskutečnit velké množství kulturních a společenských akcí, bohužel je tento zdroj velmi časově náročný na práci členů sboru.

3.5 SWOT analýza sestavená pro Sbor dobrovolných hasičů Hrabová

Na základě informací získaných z peněžního deníku, dotazníku, rozhovoru s velitelem Sboru dobrovolných hasičů Hrabová a na základě vlastního působení ve sboru jsem vypracovala SWOT analýzu tohoto sboru při financování požárního sportu a hledání možných zdrojů, viz obr. 3.15.

Obr. 3.15 SWOT analýza Sboru dobrovolných hasičů Hrabová

SWOT ANALÝZA		
Vnitřní prostředí	SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
	zájem o sport mezi členy podpora sportu sborem materiální vybavenost sportovní úspěchy odpovědní lidé ve vedení bezplatné využívání hřiště a sokolovny finanční podpora obce spolupráce se sponzory vlastní výdělečná činnost dárčovství využívání dotací	neochota některých členů pracovat hrazení členských příspěvků za některé členy pracovní vytížení členů účtování ve zjednodušeném rozsahu
Vnější prostředí	PŘÍLEŽITOSTI	HROZBY
	zavedení podvojného účetnictví příspěvky sportovců na sport aktivní členská základna zapojování mladších generací do činnosti	velká finanční náročnost požárního sportu reakce občanů na hluk zvyšování cen pohonných hmot zpoplatnění využívání hřiště a sokolovny úpadek zájmu o sport současná ekonomická krize

ZDROJ: Vlastní zpracování

Silné stránky

Silné stránky vyjadřují výhody SDH Hrabová oproti ostatním sborům při využívání zdrojů finančních prostředků a provozování požárního sportu. Sbor se zúčastňuje sportu ve všech kategoriích, a tudíž je **zájem o sport** mezi členy vysoký. Podíl aktivních sportovců ve sboru převažuje nad pasivními členy - diváky. Zároveň sbor vytváří dobré sportovní zázemí. Převážně velkou **finanční podporou sportu**. Ročně sbor poskytne na sport značné částky a celkové výdaje sportu v roce 2011 byly téměř 32 500 Kč, viz tab. 3.3. Každoročními výdaji si sbor vytvořil značné **materiální vybavení**, které pouze obnovuje při poškození. Veškeré podmínky, které sbor vytvořil sportovcům, umožnily získat první příčky ve všech kategoriích. **Sportovní úspěchy** mají pozitivní vliv na rozhodnutí dárců, obce a sponzorů při podpoře sportu. Také členskou základnu sportovní úspěchy ovlivňují při rozhodování o množství finančních prostředků použitých pro sport. **Odpovědní lidé ve vedení** koordinují činnost sboru a snaží se najít dostatek finančních zdrojů, aby byl výsledkem hospodářské činnosti zisk. Žádostmi o dotace se zabývají právě tito členové.

Finanční situaci sboru nijak neovlivňuje využívání obecního hřiště a sokolovny. Obec značně podporuje činnost všech složek, které v obci působí. Sbor může **bezplatně využívat obecní majetek** a každoročně sboru plynou **prostředky z obecního rozpočtu**. Převážně jsou tyto prostředky použity na činnost mládeže a na úhradu pohonných hmot. **Spolupráce s dárci a sponzory** napomáhá při financování sportu. V dnešní době je obtížné navázat s nimi spoluprací. Dárci často pochází z řad sboru a převážně se jedná o fyzické osoby přispívající finanční částkou nebo hmotným darem. Hlavním sponzorem sboru je společnost SULKO a dále sbor spolupracuje s dalšími menšími sponzory. Reklamu sbor umisťuje na transparenty, které vyvěsí na viditelném místě při pořádání nějaké společenské a kulturní akce. Nejvyšší čisté příjmy sboru plynou z **vlastní výdělečné činnosti**. Sbor pořádá jednu hasičskou soutěž a dvě akce pro občany. Požární sport a vybavení zásahové jednotky je plně podporované krajem. **Krajské dotace** pokryly výdaje sboru při reprezentaci dorostenců na Mistrovství ČR. Dříve sbor dostával dotace z OSH Šumperk na činnost mládeže a výše dotace byla závislá na počtu členů mládeže a počtu soutěží, kterých se zúčastní. Prozatím tento zdroj zůstává nevyužíván a neposkytován vlivem současné ekonomické situace.

Slabé stránky

Slabé stránky vyjadřují nevýhody, které sbor má oproti ostatním sborům. Největší slabou stránkou sboru je **neochota některých členů podílet se na činnosti sboru**. Projeví se převážně při vlastní výdělečné činnosti, kterou získává sbor největší množství finančních prostředků. Sbor by mohl uskutečňovat větší množství vlastní výdělečné činnosti, kdyby ji neovlivňoval právě tento faktor a **pracovní vytížení členů**. Členové sboru ve sdružení působí z vlastního rozhodnutí a bez nároku na finanční odměnu, proto je tato skutečnost nemotivuje k větší iniciativě. Rozhodnutím valné hromady, **platit za některé své členy členské příspěvky** v plné výši, ztrácí sbor část svých příjmů. Účtování ve **zjednodušeném rozsahu** znemožňuje sboru podávat žádosti o dotace od státu.

Příležitosti

Příležitosti vyjadřují další možné zdroje finančních prostředků, které sbor může v budoucnu využívat a možná řešení sloužící k redukci slabých stránek. Řešením by byla další **vlastní výdělečná činnost**, do které by se převážně zapojila **mladší generace** členů, kterou časově neomezují pracovní povinnosti. Sboru by prospělo i řešení **udržovat si pouze aktivní členy**, kteří se účastní činnosti sboru. V případě, že by si sbor nezajistil dostatek prostředků na financování sportu, bylo by jednou z dalších možností **vybírání příspěvků od sportovců**. Jednalo by se o krajní řešení, neboť by výrazným způsobem ovlivnilo zájem lidí tento sport provozovat. Změna zjednodušeného účetnictví na **podvojně** by otevřela cestu k získání dotací od státu. Bohužel by toto řešení znamenalo větší náročnost a potřebné znalosti k práci v účetním programu. Právě z těchto důvodů nemají sbory motivaci přecházet na podvojně účetnictví.

Hrozby

Hrozby vyjadřují možná rizika, která mohou ovlivnit sbor při provozování požárního sportu. Největší hrozbou bude vždy **finanční náročnost** tohoto sportu. Každý rok si musí sbor zajistit dostatek finančních prostředků. Situaci financování požárního sportu určitě neprospěla ani současná **ekonomická krize**, která způsobila opatrné jednání sponzorů a dárců v poskytování svých prostředků. **Navýšení cen pohonných hmot** se výrazně promítlo do výdajů sboru. Ač je sportovní činnost sboru plně podporovaná obcí, má na ní negativní

vliv i reakce místních občanů. **Hluk**, který je spojen s provozem motorové stříkačky, donutil místního starostu omezit počet tréninkových dnů na minimum. Další možnou hrozbou může pro sbor být **zpoplatnění využívání obecní sokolovny a hřiště**, kterou již obecní zastupitelstvo navrhovalo. Výrazně by tato hrozba navýšila výdaje na sport, neboť čas věnovaný přípravě na hřišti a v sokolovně je opravdu vysoký. Veškerou snahu sboru by zničil **úpadek zájmu o sport**. Vybavení, které již bylo zabezpečeno, by zůstalo nevyužité a podvědomí obce, které bylo vybudované, by upadlo v zapomnění.

Vyhodnocení

Silné stránky Sboru dobrovolných hasičů Hrabová převažují nad těmi slabými, což hodnotím velice pozitivně. Slabé stránky lze v budoucnu zredukovat na základě rozhodnutí členské základny o svém budoucím vývoji. Nejzávažnější hrozbou v oblasti sportu je nepříznivá finanční situace, které musí sbor čelit. Zároveň se sboru nabízí několik příležitostí do budoucna, kterých může využít.

4 SHRUTÍ VÝSLEDKŮ ŠETŘENÍ

Na základě vlastního výzkumného šetření jsem dospěla k několika závěrům, které potvrdily mé vlastní zkušenosti a zároveň ukázaly i některé překvapivé výsledky. Odpovědi respondentů dotazníkového a rozhovorového šetření se výrazně nelišily a potvrdilo je také vyčíslení jednotlivých příjmů a výdajů Sboru dobrovolných hasičů Hrabová.

V šumperském okrese je zájem o požární sport veliký. Nejvyšší účast družstev v soutěži a zároveň největší konkurenci vykazuje **kategorie mužů**. Zájem o požární sport a členství ve sboru potvrzují zjištěné **výsledky v počtu členů** členských základů jednotlivých sborů. V průměru na jeden sbor připadá téměř 44 členů a u 83 % dotazovaných respondentů členská základna tento průměr převyšuje.

Požární sport je velmi **finančně náročný**. Výdaje spojené s požárním sportem nehradí samotní členové, ale sbor ze svých příjmů. Členové se mohou na financování sportu sami podílet jako dárci nebo placením vyšších členských příspěvků než je stanoveno OSH Šumperk. Hlavním úkolem sboru dobrovolných hasičů je zajištění dostatečného množství finančních prostředků pro běžný chod sboru a pro sport. Výše výdajů na požární sport se podle dotazovaných respondentů odvíjela od druhu soutěže, do které byl sbor přihlášen. Soutěžní **družstva přihlášená do vyšších soutěží jsou ochotna investovat vyšší částky** než družstva, která se účastní pouze pohárových soutěží.

Nejlepším způsobem, jak se mohou členové sami podílet na zajištění dostatečného množství prostředků pro sport, který provozují, je především **vlastní výdělečná činnost**. Jako jeden z mála zdrojů může výrazným způsobem navýšit objem finančních prostředků a jejich množství je závislé na druhu a množství činností, které je sbor ochoten uskutečnit během roku. Vlastní výdělečná činnost není jednoduchá a vyžaduje dobrovolnou práci členů sboru.

Druhým nejvyužívanějším způsobem získání prostředků představují pro sbory **dotace**. Nejčastěji se jedná o dotace obce (města) a kraje. Jejich získání se prozatím jeví jako jednodušší v porovnání s dotacemi od státu nebo EU. Dotace od státu nejsou sbory nijak významně využívány. Tato skutečnost poukazuje na **nedostatečné využívání všech možností**

při získávání dotací, které stát nabízí. Jediným vysvětlením je snad složitost při vyřizování žádosti a povinnost vést podvojný účetnictví. **Prostředky z fondů EU nejsou pro požární sport nijak využívány** a to z toho důvodu, že se poskytují na realizaci větších projektů.

Třetím nejvyužívanějším způsobem k získání prostředků je **nabídka reklamních služeb sponzorům**. Sbory jako protislužbu poskytují sponzorům reklamu. Reklama je nejčastěji umístována na transparenty, které jsou vyvěšeny na veřejných akcích a na soutěžní stejnokroj. Počet sponzorů bývá různý, převážná většina respondentů spolupracuje jak se sponzory, tak i s **dárci**. Dárci se také stávají členové sboru. Spolupráce s dárci a sponzory bývá obvykle navázána každý rok, a to na začátku roku nebo na začátku soutěžní sezóny, protože se jedná o krátkodobé sponzory.

Vybrané **členské příspěvky** jsou poskytovány na činnost SH ČMS a jejich výše je různá na základě rozhodnutí valné hromady sboru. Z tohoto důvodu nejsou členské příspěvky pro většinu sborů velkým zdrojem příjmů. Z dotazovaných respondentů téměř polovina vybírá **vyšší členské příspěvky**, aby byla část příspěvku ponechána sboru, a **50 % dotazovaných sborů za některé členy platí příspěvky v plné výši**. Převážně se jedná o mládež a zasloužilé členy sboru. Mládežnická družstva má přes 76 % sborů.

Za hlavní překážky, kterým musí sbory a jejich členové čelit během provozování sportu, je považován především **nedostatek finančních prostředků a zajištění dostatečného množství sportovců**. Problémem číslo jedna zůstává otázka získávání finančních prostředků. Sbory využívají v dostatečném množství vlastní výdělečnou činnost.

Dotazovaní respondenti rozhovorového šetření převážně pocítují důsledky **ekonomické krize** v postupném navýšení cen pohonných hmot, které požární sport neodmyslitelně potřebuje a v opatrnosti sponzorů a dárců při poskytování finančních prostředků. **Finanční situaci sborů by prospěla** větší iniciativa ze strany členů. Často se projevuje jejich nedostatečná aktivita při vlastní výdělečné činnosti. Vlastní výdělečná činnost může pro sbory představovat nevyčerpatelný zdroj finančních prostředků, ale bohužel se kryje s nedostatkem času členů, kteří jsou pracovní vytížení. I přes složité vyjednávání a potřebu zavést podvojný účetnictví by pro sbor dotace od státu znamenaly také jeden z významných zdrojů, který v současnosti není využíván tak, jak by mohl být.

5 ZÁVĚR

Cílem bakalářské práce bylo poukázat na základní možnosti získávání finančních prostředků pro požární sport. Požárního sportu se zúčastňují členové občanských sdružení neboli sbory dobrovolných hasičů. Tato práce může být přínosem pro všechny sbory, které hledají cesty k zabezpečení dostatečného množství finančních prostředků. Domnívám se, že stanoveného cíle bylo dosaženo, neboť vlastním výzkumným šetřením jsem získala velké množství informací jak nacházet zdroje k financování požárního sportu a uvedla jsem řadu možností.

K získání informací jsem použila nejvyužívanější techniky sběru a zpracování dat. Uvedené ceny jednotlivého sportovního náčiní a nářadí poukázaly na velkou finanční náročnost požárního sportu. Využila jsem příležitosti nahlédnout do peněžního deníku sboru, ve kterém působím a vyčíslila jsem jeho roční příjmy a výdaje. Další informace jsem získala z dotazníkového šetření mezi sbory šumperského okresu a z rozhovorů s hlavními představiteli tří sledovaných sborů. Pomocí SWOT analýzy jsem poukázala na silné a slabé stránky, příležitosti a hrozby jednoho ze sledovaných sborů.

Z výzkumného šetření vyplynulo hned několik překvapivých, ale i předvídatelných závěrů. Vysoká účast v soutěži poukazuje na zájem občanů působit ve sdružení a aktivně se věnovat sportu. Také z tohoto poznatku vyplývá, že ač je tento sport pro sdružení velmi finančně náročný, podporuje jej a hledá možné zdroje finančních prostředků. Nejlepším východiskem se jeví převážně vlastní výdělečná činnost sboru, která se ovšem kryje s nedostatkem času členů sboru a neochotou pracovat. **Závěrem** této bakalářské práce je skutečnost, že ač sbory vidí v nedostatku finančních prostředků největší překážku požárního sportu, nacházejí stále více možností pro získávání dostatečných finančních zdrojů, převážně vlastní výdělečnou činností.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] BOUKAL, Petr; VÁVROVÁ, Hana et al. *Ekonomika a financování neziskových organizací*. 1. vyd. Praha: Oeconomica, 2007. 110 s. ISBN 978-80-245-1293-8.
- [2] DURDOVÁ, Irena. Sociální, ekonomické a etické aspekty současného sportovního prostředí. 1. vyd. Ostrava: VŠB-TU Ostrava, 2011. 132 s. ISBN 978-80-248-2439-0.
- [3] DURDOVÁ, Irena. *Základní aspekty sportovního managementu*. 1. vyd. Ostrava: VŠB-TU Ostrava, 2012. 270 s. ISBN 978-80-248-2529-8
- [4] DURDOVÁ, Irena. *Vybrané kapitoly ze sociologie tělesné kultury*. 1. vyd. Ostrava: VŠB-TU Ostrava, 2000. 59 s. ISBN 80-7078-691-4.
- [5] DURDOVÁ, Irena. *Základní aspekty sportovního marketingu*. 1. vyd. Ostrava: VŠB-TU Ostrava, 2005. 88 s. ISBN 80-248-0827-7.
- [6] FRIČ, Pavol; GOULLI, Rochdi. *Neziskový sektor v České republice*. Praha: EUROLEX BOHEMIA, s.r.o., 2001. 203 s. ISBN 80-86432-04-1.
- [7] KEEGAN, Burke. *Fundraising for non-profits*. 1. vyd. New York: HarperPerennial, 1990. 215 s. ISBN 0-06-273205-6.
- [8] KOČÍ, Petr et al. *Nevýdělečné organizace 2009*. Praha: ASPI, 2009. 316 s. ISBN 978-80-7357-415-4.
- [9] KOTLER, Philip; KELLER, Kevin. *Marketing management*. 12. vyd. Praha: Grada Publishing, a.s., 2007. 792 s. ISBN 978-80-247-1359-5.
- [10] NOVOTNÝ, Jiří et al. *Ekonomika a řízení neziskových organizací*. 1. vyd. Praha: Oeconomica, 2004. 156 s. ISBN 80-245-0792-7.
- [11] SYNEK, Miloslav et al. *Manažerská ekonomika*. 4. vyd. Praha: Grada Publishing, a.s., 2007. 464 s. ISBN 978-80-247-1992-4.
- [12] ŠVARCOVÁ, Jena et al. *Ekonomie – stručný přehled*. Zlín: TOPPEX, s.r.o., 2007. 295 s. ISBN 80-903433-4-1.

Právní předpisy:

- [13] Zákon č. 133 ze dne 17. prosince 1985 o požární ochraně. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1985, částka 34, s. 674-691. Dostupný také z: <http://www.tzb-info.cz/pravni-predpisy/zakon-c-133-1985-sb-o-pozarni-ochrane>. ISSN 1211-1244.

- [14] Zákon č. 83 ze dne 27. března 1990 o sdružování občanů. In: *Sbírka zákonů České republiky*, 1990, částka 19, s. 366-369. Dostupný také z: <http://spcp.prf.cuni.cz/lex/83-90.htm>. ISSN 1211-1244.
- [15] Zákon č. 115 ze dne 28. února 2001 o podpoře sportu. In: *Sbírka zákonů České republiky*, 2001, částka 47, s. 3010-3011. Dostupný také z: <http://www.msmt.cz/sport/zakon-o-podpore-sportu>. ISSN 1211-1244.
- [16] Zákon č. 513 ze dne 5. listopadu 1991, obchodní zákoník. In: *Sbírka zákonů České republiky*, 1991, částka 98, s. 2474-2565. Dostupný také z: <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/obchzak/>. ISSN 1211-1244.
- [17] Zákon č. 357 ze dne 5. května 1992, o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitosti. In: *Sbírka zákonů České republiky*, 1992, částka 73, s. 1993-1998. Dostupný také z: <http://www.podnikatel.cz/zakony/zakon-c-357-1992-sb-o-dani-dedicke-dani-darovaci-a-dani-z-prevodu-nemovitosti/>. ISSN 1211-1244.
- [18] Zákon č. 586 ze dne 20. listopadu 1992, o daních z příjmů. In: *Sbírka zákonů České republiky*, 1992, částka 117, s. 3473-3491. Dostupný také z: <http://www.podnikatel.cz/zakony/zakon-c-586-1992-sb-o-danich-z-prijmu/>. ISSN 1211-1244.
- [19] Zákon č. 563 ze dne 12. prosince 1991, o účetnictví. In: *Sbírka zákonů České republiky*, 1991, částka 107, s. 2802-2810. Dostupný také z: <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/ucto/>. ISSN 1211-1244.

Internetové zdroje:

- [20] *Ministerstvo vnitra: Archiv - červen 2008*. [online]. [cit. 2012-04-02]. Dostupné z: http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sport/hasici/predpisy_hasici.html
- [21] *Hasičský záchranný sbor České republiky* [online]. [cit. 2012-12-03]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/pozarni-sport-439064.aspx>
- [22] *Internetový obchod nejen pro hasiče* [online]. [cit. 2012-12-18]. Dostupné z: http://www.obchod-hasici.cz/hasicska-vystroj-Pozarni-sport-20_1_0.html
- [23] *Požární bezpečnost* [online]. [cit. 2012-12-18]. Dostupné z: <http://www.po-bp.cz/2906/ostatni.html>
- [24] *Dobrovolní hasiči: Oficiální informační server Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska* [online]. [cit. 2012-12-20]. Dostupné z: http://www.dh.cz/http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sport/hasici/predpisy_hasici.html

- [25] *Dobrovolní hasiči: Oficiální informační server Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska*
[online]. [cit. 2012-12-20]. Dostupné z:
http://www.dh.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=312&Itemid=71
- [26] *Dobrovolní hasiči: Oficiální informační server Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska*
[online]. [cit. 2012-12-20]. Dostupné z:
http://www.dh.cz/index.php?option=com_content&view=section&id=18&Itemid=62

SEZNAM ZKRATEK

SDH – Sbor dobrovolných hasičů

MV – Ministerstvo vnitra

GŘ – generální ředitelství

HZS ČR – Hasičský záchranný sbor České republiky

PS - požární sport

IČO – identifikační číslo osoby

NNO – nestátní nezisková organizace

SH ČMS – Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska

OSH – Okresní sdružení hasičů

EU – Evropská unie

MŠMT – Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy

P – příjmy

V - výdaje

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;

- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);

- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;

- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;

- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 11. května 2012

.....
Vendula Špačková

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1 – Soutěžní disciplíny požárního sportu

Příloha č. 2 – Dotace z MV a MŠMT

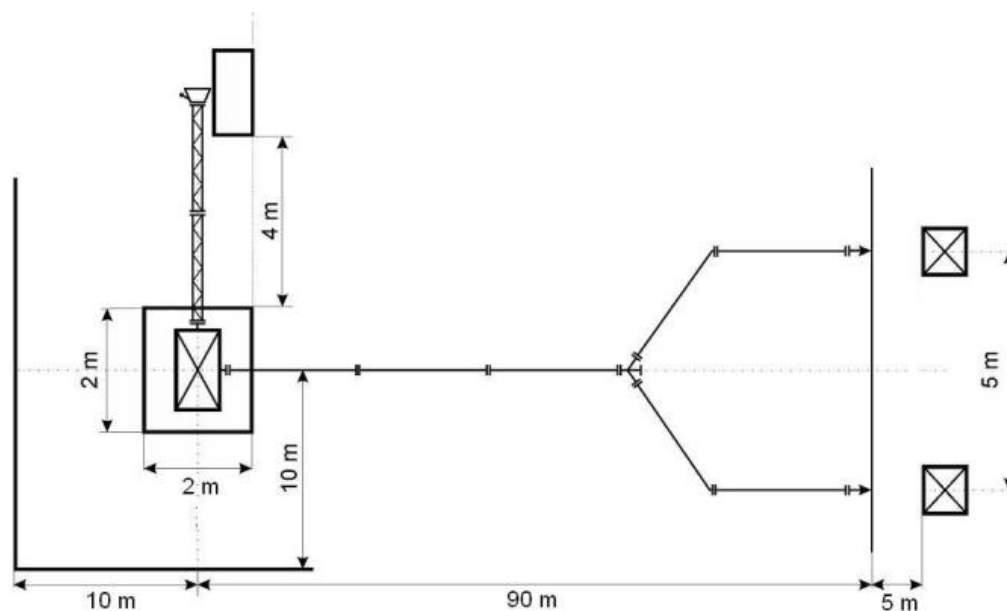
Příloha č. 3 – Soutěžní náčiní

Příloha č. 4 – Vzor dotazníku a jednotlivé odpovědi respondentů

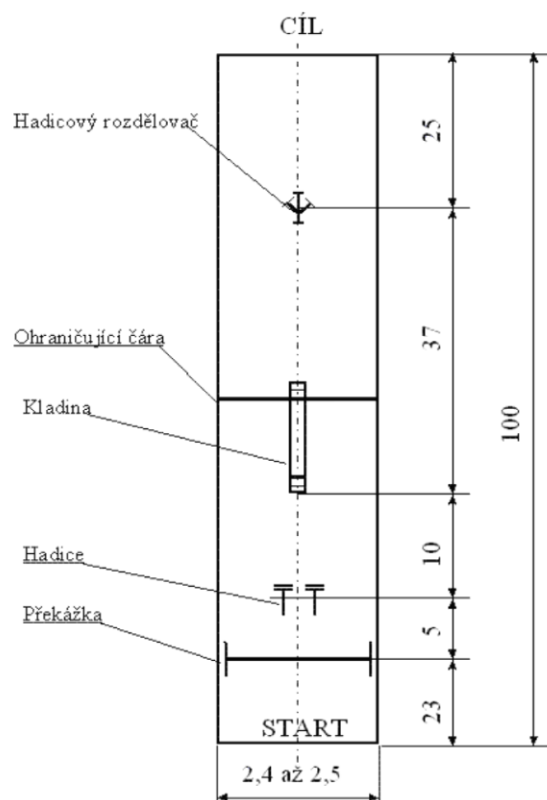
Příloha č. 5 – Vzor rozhovoru

Příloha č. 1 Soutěžní disciplíny požárního sportu

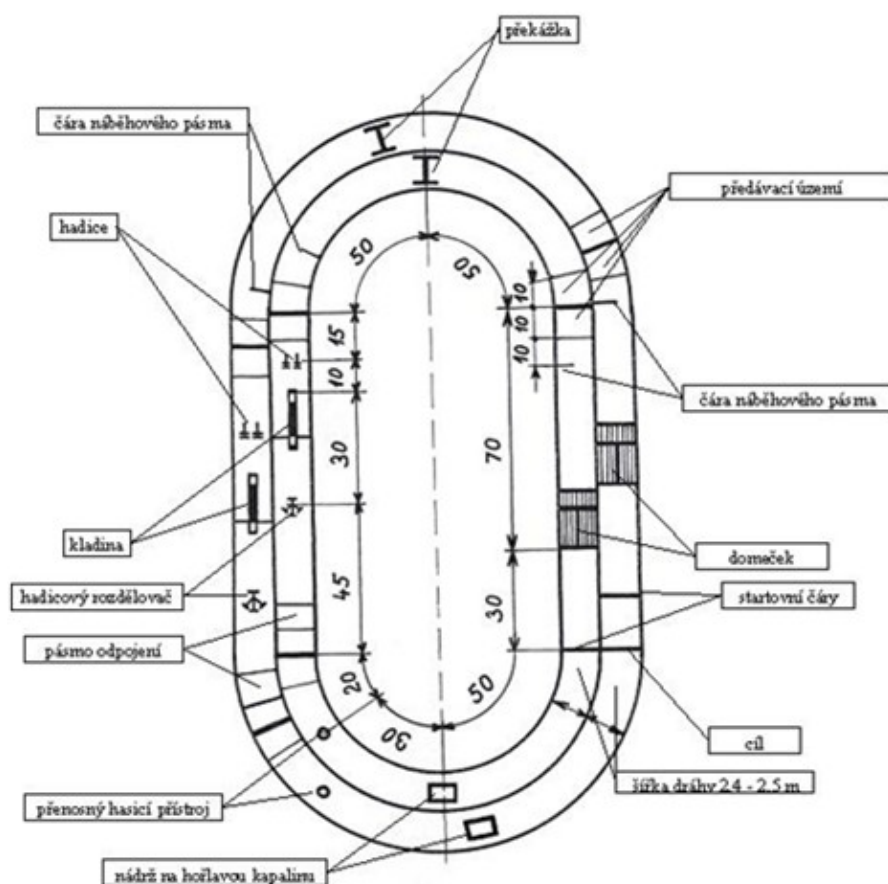
Požární útok

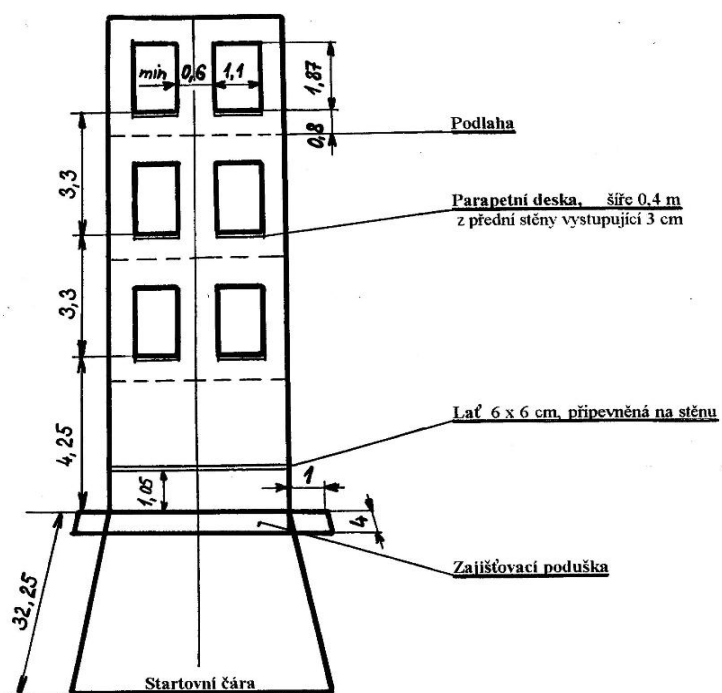
100 m překážek

Štafeta 4 x 100 m s překážkami

Výstup do 4. podlaží cvičné věže

Příloha č. 2 Dotace

a) dotaze z MV

Grant č. 1

Podíl občanského sdružení na systému odborné přípravy příslušníků Hasičského záchranného sboru České republiky, zaměstnanců, členů jednotek požární ochrany, zaměstnanců státní správy a územní samosprávy a členů složek integrovaného záchranného systému. Cílem je zajištění činnosti Ústředí Sdružení hasičů ČMS, krajských a okresních sdružení hasičů a zajištění činnosti odborných rad a aktivů občanského sdružení. Dotace je určena na úhradu věcných neinvestičních nákladů.

Mzdové prostředky:

- ✓ prostředky se použijí na zajištění pracovníka pro činnost kanceláře z hlediska mzdových prostředků,
- ✓ z prostředků se hradí hrubé mzdy a sociální pojištění hrazené zaměstnavatelem,
- ✓ prostředky je možné použít na tyto typy pracovních smluv – pracovní smlouva, dohoda o pracovní činnosti a dohoda o provedení práce.

Grant č. 3

Výchovná a vzdělávací činnost na úseku práce s dětmi a mládeží v oblasti požární ochrany, ochrany obyvatelstva a přípravy obyvatelstva k sebeobraně a vzájemné pomoci při mimořádných událostech.

Cílem je příprava a organizace postupových kol (okresní, krajské a republikové) hry „Plamen“ a soutěží dorostu. Soutěžní formou rozvíjet a podporovat fyzickou zdatnost, specifickou dovednost mladých hasičů, dorostenců a dorostenek, kterou v dospělosti zúročí při výkonu činnosti v jednotkách sborů dobrovolných hasičů obcí a v rámci pravidelných schůzek pomocí přípravy na jednotlivé disciplíny efektivně vyplňovat volný čas dětí a mládeže.

Dotace je určena na úhradu věcných neinvestičních nákladů:

- ✓ ubytování, stravné a doprava účastníků akcí dle projektu podle příslušných předpisů o cestovních náhradách Ministerstva financí,

- ✓ ubytování, cestovní náhrady a stravné vedoucích mládeže a dětí na akcích dle projektů podle příslušných předpisů o cestovních náhradách Ministerstva financí a refundace mezd vedoucích mládeže a dětí do maximální výše podle tabulky.
- ✓ nájem stadionu nebo místa pro pořádání soutěže hry Plamen a dorostu,
- ✓ zakoupení překážek a ostatních pomůcek pro soutěž nebo úhrada za jejich zhotovení, nákup cen na soutěže v podobě diplomů, pohárů, medailí a věcných cen,
- ✓ nezbytné služby související s konáním soutěží např. zdravotnická asistence, časomíra,
- ✓ propagační materiál s požární tematikou pro výchovné a vzdělávací akce pro děti a mládež,
- ✓ nákladů souvisejících se zabezpečením soutěže.

Grant č. 7

Soutěže v požárním sportu dle pravidel požárního sportu v kategoriích dobrovolných a profesionálních hasičů.

Cílem projektu je připravit a zorganizovat okrsková, okresní, oblastní a republiková kola v disciplínách požárního sportu družstev žen a mužů jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí a sborů dobrovolných hasičů Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska. Soutěžní formou rozvíjet a podporovat fyzickou zdatnost a specifickou dovednost pro výkon činností v jednotkách sboru dobrovolných hasičů obcí a zajistit odbornou přípravu rozhodčích pro soutěže mužů a žen v požárním sportu. Pro stávající i nové rozhodčí uspořádat odborné školení rozhodčích dle platných pravidel požárního sportu.

Dotace je určena na úhradu věcných neinvestičních nákladů:

- ✓ ubytování, cestovní náhrady a stravné rozhodčím při odborné přípravě nebo odborném školení dle příslušných předpisů Ministerstva financí a refundace jejich mezd podle tabulky,
- ✓ ubytování, stravné a doprava účastníků soutěží dle příslušných předpisů o cestovních náhradách Ministerstva financí a refundace jejich mezd podle tabulky,
- ✓ nájem stadionu nebo místa pro pořádání soutěže,
- ✓ nájem prostor pro školení rozhodčích požárního sportu,
- ✓ zakoupení překážek, náradí, náčiní a ostatních pomůcek pro požární sport a soutěž nebo úhrada za jejich zhotovení, nákup cen na soutěže v podobě diplomů, medailí, pohárů a věcných cen,

- ✓ nezbytné služby související s konáním soutěže např. zdravotnická asistence, rozhodčí, časomíra apod.

b) dotace z MŠMT

Dotaci lze čerpat pouze pro děti a mládež od 6 do 26 let, s výjimkou dotace na vzdělávání vedoucích.

Povinnosti příjemce dotace:

- ✓ SDH musí mít vyrovnaný veškeré závazky vůči SH ČMS (respektive Kancelář SH ČMS) a uzavřenou Dílčí dohodu o čerpání státní dotace. Za závazky je považováno i nedoložení povinných příloh k vyúčtování dotace za předchozí rok,
- ✓ dotaci použít výhradně k účelům uvedeným u jednotlivých typů dotace,
- ✓ poskytnutou dotaci použít hospodárně a efektivně,
- ✓ neposkytovat z přidělených prostředků dotaci jiným fyzickým nebo právnickým osobám, pokud se nejedná o úhradu spojenou s realizací projektu.
- ✓ vést řádné a oddělené sledování přijatých a použitých dotací v účetnictví v souladu s účetní osnovou SH ČMS k dotaci z MŠMT,
- ✓ dotace účtovat jedině v podvojném účetnictví,
- ✓ finanční prostředky použít nejpozději do konce roku a to včetně úhrady všech faktur,
- ✓ vyhotovit vyúčtování dotace v řádných termínech dle tohoto Pokynu,
- ✓ vrátit nevyčerpané finanční prostředky spolu s vyúčtováním,
- ✓ umožnit pověřeným pracovníkům Kanceláře SH ČMS, MŠMT ČR a jiným kontrolním institucím k tomu určeným ověřovat správnost a hospodárnost použití dotace,
- ✓ využívat dotaci jen na úhradu nezbytně nutných nákladů spojených s realizací akce, což znamená, že do rozpočtu nesmí být zakalkulován zisk,
- ✓ každý účetní doklad (paragon, fakturu) hrazený z dotace musí být označen zkratkou.

DMSPR = Dotace MŠMT provozní náklady

DMSVZ = Dotace MŠMT na vzdělávání

DMSTA = Dotace MŠMT na tábory

DMSZA = Dotace MŠMT na zahraničí

DMSMTZ = Dotace MŠMT na materiálně technickou základnu

DMSVA = Dotace MŠMT na volnočasové aktivity

DMSI = Dotace MŠMT na investiční náklady

Žádný z typů dotace nelze použít na:

- ✓ výdaje na pohoštění (takže ani občerstvení),
- ✓ dary a ceny,
- ✓ úhradu pořízení investičního majetku,
- ✓ platby fyzickým nebo právnickým osobám, pokud se nejedná o úhradu spojenou s realizací projektu,
- ✓ výrobu, tisk a distribuci časopisů veřejně distribuovaných za úplatu komerčními prodejci,
- ✓ úhradu mezd, dohod o provedení práce či pracovní činnosti (OPPP) a odvodů na sociální a zdravotní pojištění funkcionářů a zaměstnanců NNO, kteří se nepodílejí na realizaci projektu,
- ✓ nákup předplatních jízdenek městské hromadné dopravy,
- ✓ nákup věcí osobní potřeby, které nesouvisejí s vlastním posláním sdružení,
- ✓ leasing,
- ✓ financování podnikatelských aktivit a výdělečnou činnost občanských sdružení,
- ✓ úhradu členských příspěvků střešním organizacím, působícím v ČR,
- ✓ úhradu nákladů zahraničních služebních cest a stáží,
- ✓ úhradu mezinárodních aktivit rekreačního a turistického charakteru,
- ✓ na vzdělávání, které nesouvisí s činností SH ČMS v oblasti práce s dětmi a mládeží a jejím organizačním zajištěním.

Příloha č. 3 Soutěžní náčiní

Požární útok

sací koš

savice

přenosná motorová
stříkačka

rozdělovač

proudnice

hadice B

hadice C

100 m překážek, 4 x 100 m překážek

spojka ROT

štafetový kolík

štafetové hadice

Výstroj

přilba

soutěžní stejnokroj

soutěžní opasek

Specifické náčiní pro mládež

proudnice C52

hadice C52

přechod B/C

nosič

Příloha č. 4 Vzor dotazníku

1. Váš SDH se zúčastňuje požárního sportu v kategorii:

- a) mládež (starší, mladší žáci)
- b) dorost
- c) muži
- d) ženy
- e) veteráni
- f) nezúčastňuje se vůbec (nevyplňujte zbytek dotazníku)

2. Jak velká je Vaše členská základna:

- a) 0 – 20
- b) 21 – 40
- c) 41 – 60
- d) 61 – 80
- e) více než 80

3. Roční výdaje Vašeho SDH do požárního sportu jsou:

- a) 0 Kč – 3.000 Kč
- b) 3.001 Kč – 5.000 Kč
- c) 5.001 Kč – 10.000 Kč
- d) 10.001 Kč – 20.000 Kč
- e) 20.001 Kč – 30.000 Kč
- f) 30.001 Kč – 50.000 Kč
- g) 50.001 Kč - +

4. Jak získává Váš SDH finanční prostředky nejčastěji?

(Např. se může jednat o členské příspěvky, vlastní činnost sboru, sponzoring, dotace, dárcovství a jiné)

5. Vyjmenujte, jaké nejčastější typy vlastní výdělečné činnosti Váš SDH provozuje.

(např. plesy, zábavy, soutěže, akce pro občany, žádné, ...)

6. Dotace žádáme od: (i více odpovědí)

- a) obce (města)
- b) kraje
- c) státu (Ministerstvo vnitra, MŠMT)
- d) nežádáme

7. Žádáte o dotace z EU?

- a) ano
- b) ne (postupujte na otázku 10)

8. V případě, že se Vašemu SDH podařilo získat dotace z EU, na jaký účel Vám byly poskytnuty?

9. Výše členského příspěvku je ve Vašem SDH: (i více odpovědí)

- a) vyšší než je stanoveno OSH (>70Kč)

- b) nižší než je stanoveno OSH(<70Kč)
- c) stejná jako částka OSH(=70Kč)
- d) za některé členy platí členské příspěvky sbor v plné výši (např. mládež, starší členové)

10. V případě, že se Váš sbor zúčastňuje práce s mládeží, platí tito členské příspěvky:

- a) mládež neplatí členské příspěvky
- b) mládež platí nižší členské příspěvky
- c) mládež platí členské příspěvky v plné výši

11. Náš SDH spolupracuje se:

- a) sponzory
- b) dárci (neočekávají oproti sponzorům protislužbu – reklamu)
- c) se sponzory i dárci
- d) ani se sponzory, ani s dárci

12. Počet sponzorů, s kterými spolupracujete je:

- a) 1
- b) více menších
- c) žádný (přejděte na otázku 15)
- d) hledáme, ale je těžké někoho najít (přejděte na otázku 15)

13. Sponzorům umístíme reklamu: (i více odpovědí)

- a) na soutěžním oděvu
- b) ve formě transparentů na veřejných akcích
- c) na soutěžním nářadí a náčiní
- d) jinou: (a jakou?)

14. Co hodnotíte jako největší překážku při provozování požárního sportu:

- a) nedostatek finančních prostředků
- b) zajištění dostatečného počtu sportovců
- c) nedostatek soutěží
- d) velká vzdálenost míst konání soutěží
- e) nedostatečná konkurence
- f) jiná překážka a která?

Příloha č. 5 Vzor rozhovoru a jednotlivé odpovědi respondentů

1. Popište, jakým způsobem, ať už aktivně či pasivně, se požárnímu sportu věnujete a účastníte se v něm. Jaká je vaše funkce a činnosti, které v tomto sportu vykonáváte.

Respondent č. 1: Sám se sportu věnuji aktivně již několik let a po tuto dobu zastávám ve sboru funkci starosty. Mojí nejdůležitější činností ve sboru je především spolupráce se sponzory a dárci, kteří nám poskytují nemalé částky na nákup soutěžního vybavení.

Respondent č. 2: Sportu se zúčastňuji pouze jako náhradník v případech, že jeden ze soutěžících chybí a na soutěžích se objevuji více jako rozhodčí hasičského sportu. V současné době spíše koordinuji hasičský sport v Hrabové, zaměřen hlavně na kategorii veteránů.

Respondent č. 3: Požárnímu sportu se věnuji od raného dětství – od svých 6 let a v současnosti začnu svoji 21. sezónu. V požárním sportu jsem se za tu dobu věnoval úplně všemu, co je v něm možné. Ve sboru vykonávám druhým rokem starostu SDH. Aktivně se občas zapojuji i do dění na OSH (když je to běh na dlouhou trasu, při řešení dané situace). Jinak co se týče mě a zajišťování věci kolem PS, tak ve zkratce řečeno dělám asi veškerou práci, kterou je třeba zajistit pro fungování.

2. Jaké jsou Vaše poznatky ze spolupráce se sponzory a se kterými sponzory jste spolupracoval. Upřednostňujete jednoho hlavního nebo více menších sponzorů. Jaké protislužby sponzorům nabízíte, jde především o reklamu a popř. kde ji umísťujete?

Respondent č. 1: I v dnešní těžké době lze spolupráci se sponzory navázat, je to jen otázka vyjednávání a popřípadě i bližších kontaktů s těmito osobami. Náš sbor spolupracuje s větším množstvím sponzorů, protože finanční částky, které nám poskytnou, nejsou tak vysoké, aby pouze jediný sponzor stačil. Vždy sponzoři vyžadují reklamu a my ji nejčastěji umísťujeme na transparenty, které vyvěsíme na soutěži, kterou pořádáme.

Respondent č. 2: V současné době krize je to se sponzory slabší, přesto více oslovuji několik sponzorů menších, nežli jednoho velkého. Našemu sboru přichází nejvíce příjmů z vlastních aktivit a dále potom od obce. V loňském roce nám také hodně přispěla firma

Sulko. Jako protislužbu požaduje tato firma vyvěsit svůj propagační plakát na viditelném místě.

Respondent č. 3: Co se týče jednání se sponzory, tak bude moje otázka taková různorodá. V první řadě jsou tu lidé, kteří ti vyhoví ve všem, co po nich požaduješ (a těch je málo), pak jsou tu lidé, kteří tě ve slušnosti odmítnou a s poslední skupinou lidí musíš dlouho vyjednávat a vysvětlovat situaci v PS. Pokud tuto skupinu lidí nakonec přesvědčíš, tak máš kladný výsledek své práce a v případě že ne, tak musíš začít jinak a hledat jiné možnosti. Co se týče počtu sponzorů, tak je to opět různorodé a každý rok jiné. Většinou se jedná o více hlavních sponzorů a zbytek je pak menších, ti se ale každoročně mění. Co se týče protislužeb, tak je to ve většině případů právě reklama a její umístění je většinou na reklamních plakátech a poutacích na soutěžních a kulturních akcích, které pořádáme.

3. Setkáváte se při Vaší činnosti také s dárci? Jedná se spíše o fyzické nebo právnické osoby a při jaké příležitosti s nimi spolupracujete?

Respondent č. 1: Dárci ve velké míře spolupracují s naším sborem a ve většině případů jde o členy sboru, čili fyzické osoby. S žádnými obchodními společnostmi náš sbor blíže nespolupracuje. Spolupráci navazujeme převážně při začátku hasičské sezóny a před konáním naší soutěže, kde nám dárci přispívají na nákup cen pro výherce ať už finanční částkou nebo hmotným darem.

Respondent č. 2: Jedná se převážně o fyzické osoby z řad členů našeho sboru, kteří nám přispívají finanční částkou dle svých možností na nákup soutěžního vybavení a popřípadě výherních ocenění pro soutěžící, kteří se zúčastňují naší soutěže.

Respondent č. 3: S dárci se určitě setkávám, jelikož PS má jednu velkou výhodu, neboť prozatím hodně lidí ví, že hasičů je potřeba, na rozdíl od našich politiků, takže se jim snaží všelijak pomoci, když je doba zlá. Spousta lidí nám pomůže, aniž by od nás chtěla nějakou protislužbu. Co se týče složení osob, tak je to půl na půl. Spolupráce s nimi se většinou navazuje na začátku roku, a následně před soutěžní sezónou.

4. Odkud Váš SDH získává nejčastěji finanční prostředky na provozování požárního sportu a jak hodnotíte možnosti získání FP pro požární sport – je jich dostatek nebo naopak nedostatek.

Respondent č. 1: Nejvíce finančních prostředků sboru plyne právě od obce, jak jsem již zmiňoval, a dále je to pak vlastní činnost členů sboru při pořádání hasičské soutěže, kácení máje a také se brigádně zúčastňujeme Truck Trialu v Mohelnici. Osobně si myslím, že vždy lze nalézt cestu jak získat finanční prostředky pro sport, který rádi provozujeme, ale vždy to bude nejvíce vyžadovat usilovnou práci členů sboru. Problém financí ale bude vždy na prvním místě každého sboru.

Respondent č. 2: Náš sbor získává peníze především z vlastních aktivit (pořádání plesu, akce pro děti – Suchou nohou přes koupaliště, hasičské soutěže a jiných). V loňském roce jsme také část peněz na hasičský sport dostali z krajského úřadu. Také nás finančně podporuje obec. Myslím si, že zdrojů je dostatek, je třeba vynaložit úsilí.

Respondent č. 3: Převážná většina finančních prostředků pro provozování PS pochází z vlastní činnosti. Co se týče FP pro požární sport, tak každý, kdo chce tento sport provozovat, vždy si FP na zajištění provozu najde.

5. Žádal jste někdy Vy osobně nebo Váš sbor o dotace a o které. Nějaké poznatky při žádání o dotace?

Respondent č. 1: O dotace já osobně žádám od obce, která nám poskytla finanční prostředky na nákup elektronické časomíry a displeje, které využíváme při pořádání soutěže.

Respondent č. 2: V loňském i letošním roce jsme o dotace žádali. Loni nám kraj daroval na hasičský sport 25 tisíc. Peníze to jsou pěkné, ale často je toho papírování až příliš.

Respondent č. 3: O několik dotací jsem já osobně už několikrát požádal. Obec většinou přispívá, ale bohužel na jednotku a ne na požární sport. Co se týče krajských dotací, tak je to asi v současné době nejjednodušší způsob jak získat peníze z dotací v porovnání s dotacemi od státu či EU. Při žádosti od státu je problém v tom, že hasič je jedna velká skupina a tato

dotace je vypsaná jen pro tuto skupinu, a není v silách státu, aby všechny uspokojil a proto nastaví složitá pravidla tak, aby nebylo snadné dotaci získat, že většina sborů se o tuto dotaci ani nepokouší. Co se týče dotací z EU, tak o tento možný zdroj jsem se jen zajímal, ale nikdy jsem nepodával žádost, jelikož z různých školení vím, že při žádosti o dotace z EU, by se mělo jednat o větší projekt, jeho realizace by měla být velmi náročná a bohužel kritéria pro přidělení jsou opět složitá.

6. Co myslíte, že je v současnosti největším problémem požárního sportu a proč?

Respondent č. 1: Myslím, že přímo problém žádný. Peníze jsou a budou potřeba a jejich získání bude potřeba vždy složitě řešit, ale vždy se najdou také způsoby. Větší problém spatřuji v neochotě některých členů zapojovat se do vlastní činnosti sboru, kterou lze získat potřebné prostředky.

Respondent č. 2: Samotný hasičský sport podle mě problémy nemá (účast na všech soutěžích je velká). Pokud se problémy naskytnou, nejčastějšími problémy jsou opět finance. Kdyby měly sbory finance, určitě by více investovaly, ne přímo do požárního sportu, ale do hasičské techniky a výzbroje na potřebný zásah.

Respondent č. 3: Žádný problém bych až tak moc neviděl, kdo chce tento sport dělat, tak se snaží problémům předejít a vyřešit vše dostatečně předem. Největším problémem snad může být nedostatečné zapojování mladších generací, do tohoto odvětví.

7. Myslíte si, že měla ekonomická krize nějaký vliv na tento sport a jak se projevila?

Respondent č. 1: Ekonomická krize se projevila zvýšením cen pohonných hmot, na kterých je požární sport závislý a při spolupráci se sponzory a dárci spatřuji také změny. Sponzoři a dárci jsou v současnosti opatrnější a i když poskytují finanční prostředky, určitě nejsou v takové výši, jako byly dříve. Tato situace nutí náš sbor vyhledat větší množství sponzorů a dárců.

Respondent č. 2: Určitě se projevila nedostatkem peněz, nejen v samotných sborech, ale také samotným razantním navýšením cen pohonných hmot, které sbory musí neustále nakupovat do hasičského auta a požárních stříkaček.

Respondent č. 3: Ekonomická krize způsobila hodně problémů, ale osobně si myslím, že v tomto sportu jí až tolik nepocítujeme.

8. Vaše úvahy na zlepšení finančního toku směrem k požárnímu sportu?

Respondent č. 1: Jednoznačně by to byla vlastní činnost sboru a pořádání většího množství kulturních a společenských akcí pro občany. Bohužel, i když se tato možnost jeví velmi perspektivní, její realizace je už složitější. Brzdí ji neochota členů pracovat a popřípadě i osobní pracovní povinnosti členů doma nebo v práci.

Respondent č. 2: Pořádání více aktivit pro veřejnost, kde se tyto prostředky dají vydělat. Ale v současné době, nejen v našem sboru, ale i v ostatních, nemají na to členové sboru pro velké pracovní vytížení tolik času.

Respondent č. 3: Je spousta možností jak zajistit fungování tohoto sportu a já sám mám plno nápadů (projektů), ale jelikož není dostatek času a hlavně nejsou ochotni někteří členové sboru spolupracovat, tak se ani nesnažím tyto nápady nějak realizovat. Někteří členové jsou bohužel toho hesla, že kdo nic nedělá, nic nepokazí a já zastávám heslo, že bez práce nejsou koláče.